

BACHELOROPPGAVE

Strandsoneforvaltningen langs Sogndalsfjorden

Har forvaltningen av strandsonen langs Sogndalsfjorden vært i samsvar med Strandsone- og sjøarealanalysen, og har dens anbefalinger blitt fulgt opp i plan og gjennom dispensasjon?

av

121 Malin Bøydler Sandven

105 Ingvill Eidesen

108 Miriam Foss Sahmi

The shoreline management of Sogndalsfjorden

Landskapsplanlegging med landskapsarkitektur

PL 491

Juni 2016

Avtale om elektronisk publisering i Høgskulen i Sogn og Fjordane sitt institusjonelle arkiv (Brage)

Jeg gir med dette Høgskulen i Sogn og Fjordane tillatelse til å publisere oppgaven Strandsoneforvaltningen langs Sogndalsfjorden i Brage hvis karakteren A eller B er oppnådd.

Jeg garanterer at jeg er opphavsperson til oppgaven, sammen med eventuelle medforfattere. Opphavsrettslig beskyttet materiale er brukt med skriftlig tillatelse.

Jeg garanterer at oppgaven ikke inneholder materiale som kan stride mot gjeldende norsk rett.

Ved gruppeinnlevering må alle i gruppa samtykke i avtalen.

Fyll inn kandidatnummer og navn og sett kryss:

121 Malin Bøydler Sandven

JA NEI

105 Ingvill Eidesen

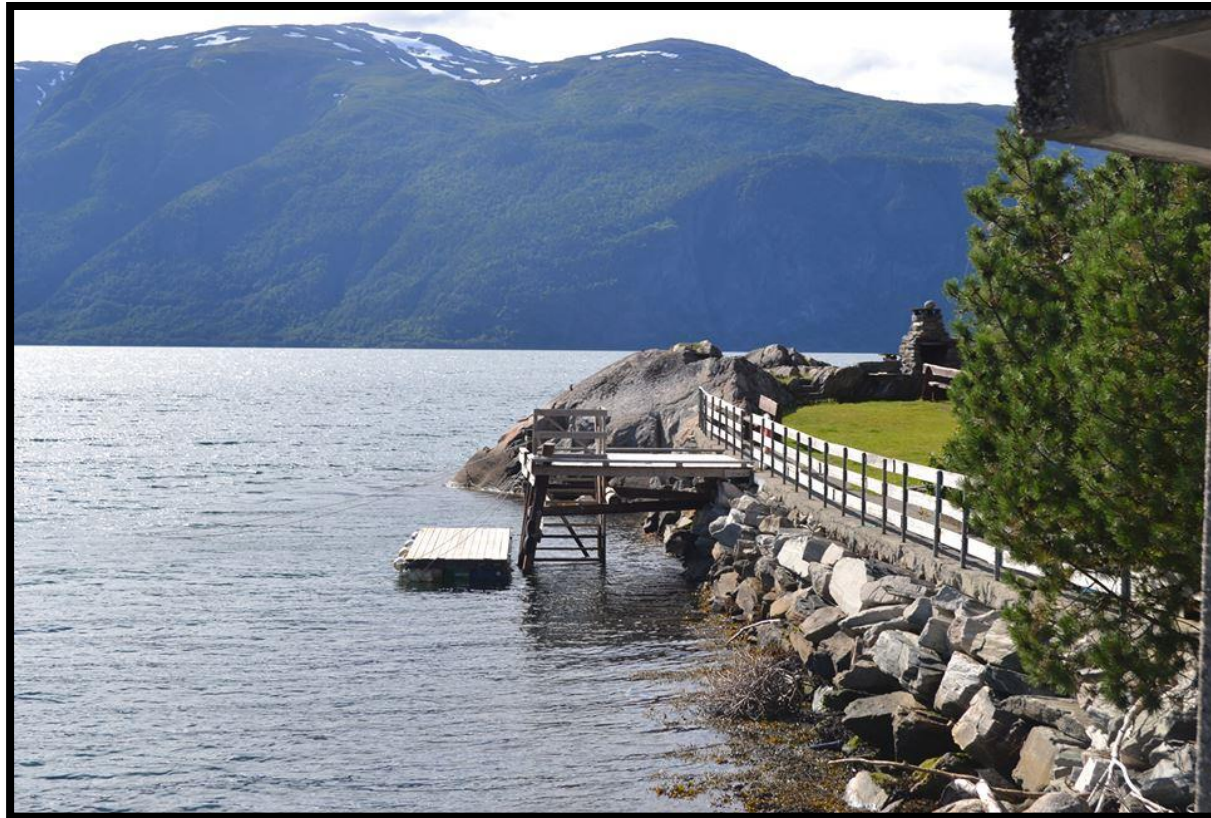
JA NEI

108 Miriam Foss Sahmi

JA NEI

Strandsoneforvaltningen langs Sogndalsfjorden

Har forvaltningen av strandsonen langs Sogndalsfjorden vært i samsvar med Strandsone- og sjøarealanalysen, og har dens anbefalinger blitt fulgt opp i plan og gjennom dispensasjon?

Av Malin Bøydler Sandven, Ingvill Eidesen og Miriam Foss Sahmi.

Forord

Dette er en avsluttende bacheloroppgave for Landskapsplanlegging med landskapsarkitektur, ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF). Oppgaven er laget av tre studenter som vil se nærmere på forvaltningen av strandsonen langs Sogndalsfjorden i Sogndal kommune, Sogn og Fjordane fylke. Den tar for seg om forvaltningen har vært i samsvar med Strandsone- og sjøarealanalysen fra 1997. Videre blir det prøvd å gi svar på om denne analysen har blitt lagt til grunn i kommunens planer og gjennom dispensasjon. Det er sett på om forslag til arealdisponering i analysen er fulgt opp i kommuneplanens arealdel, hvor dispensasjoner er gitt og hvilke type inngrep det er gitt tillatelser til.

Ideen til denne oppgaven kom fra veilederen vår Lisbeth Dahle. Bachelorutdanningen ved høgskolen tar blant annet for seg viktigheten ved å bevare biologisk mangfold og at enkelte områder er mer utsatt og sårbare enn andre. Dette gjelder spesielt strandsonen som flere steder i landet er under press. Kommunens arealplanlegging og dispensasjonspraksis vil dermed bli enda

viktigere i fremtiden. Dette er en tverrfaglig bacheloroppgave som bygger på de fleste fagene i vårt treårige studie. Oppgaven bygger på tillært kunnskap om botanikk, økologisk tilnærming i generell økologi, landskapsøkologi og vegetasjonsøkologi, forvaltningskunnskap i naturforvaltning og arealplanlegging og tekniske ferdigheter i kartlære og GIS.

Vi ønsker å takke vår veileder og høgskolelektor ved HiSF, Lisbeth Dahle, for god veiledning. Vi vil også takke Markus Werner Moen og Reidun Sørestrand Hågvar som har vært våre kontaktpersoner i Sogndal kommune. De har vært til stor hjelp med å finne frem til saksdokumenter for dispensasjonssaker og svare på spørsmål. Sogndal kommune får kopi av oppgaven.

Fotografiene i oppgaven er tatt av medlemmene av gruppen.

Sogndal, juni 2016.

Malin Bøydler Sandven, Ingvill Eidesen og Miriam Foss Sahmi

Sammendrag

Bacheloroppgaven omhandler hvordan Sogndal kommune forvalter strandsonearealene i kommunen. Oppgaven svarer på om Strandsone- og sjøarealanalysen fra 1997 har blitt lagt til grunn i kommunens planer og gjennom dispensasjon. Det er sett på om forslag til arealdisponering i analysen er fulgt opp i kommuneplanens arealdel, hvor dispensasjoner er gitt og hvilke type inngrep det er gitt tillatelser til.

Ulike metoder er brukt for å gjennomføre denne bacheloroppgaven. Gruppen har ved flere anledninger vært ute i felt for registrering av dagens situasjon i strandsonen. Det har blitt foretatt en grundig dokumentasjonsgjennomgang av lokale planer, dispensasjonssaker fra 1970 til i dag, lovverk og offentlig statistikk. Kommunens administrasjon har svart på spørsmål som har bidratt til oppklaring og drøfting av ulike tema.

Videre blir det tatt for seg det gjeldene lovverket som omhandler strandsonen, etterfulgt av en statusoppdatering om tilgjengelig strandsoneareal og dispensasjonspraksisen både nasjonalt og lokalt.

Første del av resultatet er i form av en tabell hvor analysens anbefalinger til arealdisponering for ulike delområder blir sammenlignet med dagens situasjon. Denne sammenligningen viser hvilke type inngrep det har blitt gitt tillatelser til, og hvordan anbefalingene har blitt fulgt opp. Videre er det sett på om analysens forslag til kommunale retningslinjer er tatt opp i den nye kommuneplanen.

Analysens punkt om viktige utfordringer for fremtiden, i tillegg til gjeldene lovverk og statistikk, blir lagt til grunn for drøfting av resultat.

De fleste anbefalingene til arealdisponering er gjennomført i dagens kommuneplan og gjennom dispensasjonspraksisen. Det er imidlertid tatt i bruk andre type verktøy enn det som var tilgjengelig da analysen ble skrevet. Det ser ut til at det lønner seg å bevisstgjøre kommunen om hvilke verdier som finnes i strandsonen i sitt nærområde, og hvor de egnede områdene for nye tiltak er. På en annen side er det ulike beslutningsgrunnlag når det gjelder politisk og administrativ ledelse.

Innholdsfortegnelse

.....	3	3.4.2 Friluftsløven	21
Forord.....	4	3.4.3 Regionale instruksjer	22
Sammendrag	5	4. Status	22
1. Innledning	8	4.1 Nedbygging av areal	23
1.1 Strandsone- og sjøarealanalyse	10	4.2 Dispensasjonspraksis	24
1.2 Problemstilling	11	5. Resultat.....	25
1.3 Områdeavgrensing	12	5.1 Strandsone- og sjøarealanalysens anbefalinger til fremtidig arealbruk sammenlignet med dagens situasjon	25
2. Metode	14	Havbruk og fiske	39
2.1 Registrering	14	5.2 Sogndals kommuneplan	45
2.2 Møter og samtaler	14	5.2.1 Analysens forslag til arealdisponering av strandsonen og fjorden i form av kommunale retningslinjer	45
2.3 Gjennomgang av lovverk og statistikk.....	14	6. Drøfting.....	47
2.4 Gjennomgang av dispensasjonssaker og planer	15	6.1 Analysens punkt om viktige utfordringer for fremtiden	47
2.5 Dataverktøy.....	15	6.1.1 Urørt strandsone og friluftsliv	47
2.6 Feilkilder	16	6.1.3 Grunnområder og utbygging i sjø	48
3. Lovverk	17	6.1.4 Nedbygging av areal og landskap	50
3.1 Lov om planlegging og byggesaksbehandling	17	6.1.5 Landbruk, kulturlandskap og næring	51
3.2 Statlig kontroll og innsigelse.....	19	6.2 Forvaltningen i Sogndal kommune	52
3.3 Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.....	20	6.2.2 Dispensasjonspraksisen.....	52
3.4 Annet lovverk.....	21	6.2.3 Ulike problemstillinger på bygda enn i byen	53
3.4.1 Naturmangfoldloven	21	6.2.4 Politisk og administrativ beslutning	53

7. Konklusjon.....	56
8. Kilder Skriftlige kilder Lov og utdypning av lov.....	58
Meldinger og proposisjoner til stortinget.....	58
Statlige planretningslinjer og rikspoliseretningslinjer	58
Rapporter/ (brev).....	58
Veiledere	59
Kommunale planer	59
Digitale kilder	60
Tidsskrift	61
Digitale verktøy	61
Kart og illustrasjoner.....	61
Bilder	61
Vedlegg I: Tabell om dispensasjonssakene	62
Vedlegg II: Strandsoneareal på fastlandet (dekar), Sogndal	88
Vedlegg III: Bygninger i strandsonen, Sogndal.....	89

1. Innledning

Det var langs kysten de første menneskene bosatte seg i Norge etter istiden, da det var her ressursene lå. Som et resultat av dette ligger de fleste byer og tettsteder langs kysten. Strandsonen har derfor en rekke konfliktlinjer når det gjelder næringsliv, primærproduksjon, bosetting av både fritids- og helårsboliger, rekreasjon, friluftsliv og biologisk mangfold.

Der hav møter land skapes et viktig økosystem som mange arter er avhengige av. Det finnes 485 truede eller nært truede arter i strandsonen, hvor de fleste er insekt eller småkryp (*Miljødirektoratet, 2015*). Nedbygging, utfylling, høsting, fremmede arter, forurensning og omdisponering av naturen vil potensielt ha negative konsekvenser for natur, dyr og fauna. Blir det biologiske mangfoldet påvirket i strandsonen vil dette også ha en påvirkning på arter som indirekte er knyttet til disse områdene. Det foreligger også landskapsverdier og kulturminneverdier i strandsonen som er utsatt.

Området er i dag viktig for rekreasjon og friluftsliv med aktiviteter som bading, båtliv, fiske og turgåing, noe som igjen gjør det attraktivt å bo eller ha fritidsbolig i strandsonen. Tilgang til kysten

for avkobling og opplevelse av urørt natur er for mange av oss viktig for helse og trivsel.

Befolkningsvekst, mer fritid og bedre økonomi de siste 50–60

årene har ført til en økning i hytteutbygging, spesielt langs kysten.

Moderne hytter og hytteliv krever også mer plass enn tidligere. I tillegg har økt aktivitet innen reiseliv og annen næringsvirksomhet ført til større behov for arealer til for eksempel næringsbygg, transport og havneanlegg. (*Miljødirektoratet, 2015*)

Strandsonen er under press som et resultat av at den blir bygget ned og privatisert. En tidligere liberal dispensasjonspraksis har ført til en bit-for-bit-utbygging, hvor private interesser og enkeltplaner ofte blir/har blitt prioritert fremfor overordnet planlegging (*Miljødirektoratet, 2015*). Dette fører til at mindre areal blir tilgjengelig for allmenheten hvert år, i tillegg til at det får konsekvenser for det biologiske mangfoldet i strandsonen. Det har av den grunn vært nødvendig å gi forbud mot bygging i strandsonen (jf. 3.1 Lov om planlegging og byggesaksbehandling). Forbudet

Strandsonen er en allmennspråklig betegnelse på området 100 meter fra strandlinjen målt horisontalplanet ved alminnelig høyvann. (Gursli-Berg.G., 2016)

markerer at disse arealene er av nasjonal interesse, og i utgangspunktet skal holdes fri for bebyggelse.

Ulovlig tiltak som foretas i strandsonearealene er et problem i hele landet. Kommunene er selv ansvarlig myndighet til å følge med på hva som skjer i strandsonen. Eksempler på vanlige ulovlige tiltak kan være frittstående plattinger, badebrygger og flytebrygger som er forankret i land, og alle vesentlige terrenginngrep det ikke er gitt dispensasjon til. (*Fylkesmannen i Sogn og Fjordane & Sogn og Fjordane fylkeskommune, 2003*).

Privatisering er ikke ulovlig, men skaper konflikter knyttet til den private sonen rundt huset når utmark gjøres om til innmark (jf. 3.4.2 Friluftsløven). Privatiserende tiltak som å legge plen, inngjerding og utplassering av sitteplasser (se figur 1), kan være med på å skape hindringer eller gjøre det ubehagelig for allmenheten å ta området i bruk. Til sammen fører dette til at betegnelsen på den private sonen utvides på bekostning av allemannsretten. (*Stokke, K. B., Skår, M., Omland, A., Vindenes, E., Skogheim, R., 2008*)

Figur 1: Bilde viser noen av de vanlige metodene for å privatisere eiendommer, som inngjerding, plen, utplassering av utegrill og brygger.

God og langsiktig planlegging gir positive gevinster i form av blant annet effektive løsninger og kvalitet på tiltak, og også dermed forhindring av uønsket bygging i strandsonen. Dette krever kunnskap om hvilke verdier som finnes i slike arealer, og vilje til å følge opp planer.

1.1 Strandsone- og sjøarealanalyse

Mens det nasjonalt ble utarbeidet lovverk og retningslinjer for disse utfordringene som utspilte seg langs den norske kystlinjen, ble det lokale svaret på disse utfordringene i Sogndal til en Strandsone- og sjøarealanalyse laget i 1997. Denne analysen ble utarbeidet av administrasjonen i Sogndal kommune som en fagrapport uten politisk eller folkelig medvirkning. Hovedmålet med denne analysen er å få fram den tilgjengelige informasjonen, slik at det danner et best mulig grunnlag til arealplanleggingen og forvaltningen av disse områdene. Dokumentet har en registreringsdel som kan brukes som oppslagsverk i planlegging og saksbehandling, og konkrete forslag til løsninger på framtidig arealdisponering.

Denne analysen er et grunnarbeid som kommuneplanen i Sogndal teoretisk burde bygges på. Det ble gjort grundige statusregistreringer av naturgrunnlag, aktiviteter og anlegg for å få et best mulig grunnlag for vurdering av fremtidig arealbruk, og innvirkning på forvaltningen av strand- og sjøarealene. Analysen tar for seg datidens viktige utfordringer for fremtiden:

- Ta vare på urørt strandsone
- Ivareta grunnområder i fjorden for å opprettholde dyre- og plantelivet
- Ta vare på kulturminnene og kulturlandskapet langs fjorden
- Sikre allmenn tilgang til sjøen, spesielt i og nær sentrum
- Bedre vannkvalitet i Fjørebukta og på badeplassene, og ikke øke utslippene ut over 1995-nivå
- Opprettholde landbruket langs fjorden, og utvikle bærekraftige utmarksnæringer
- Utvikle bærekraftig utnytting av fjorden til matproduksjon

Disse utfordringene er lagt til grunn for analysens forslag til kommunale retningslinjer for arealdisponering av strandsonen og fjorden.

1.2 Problemstilling

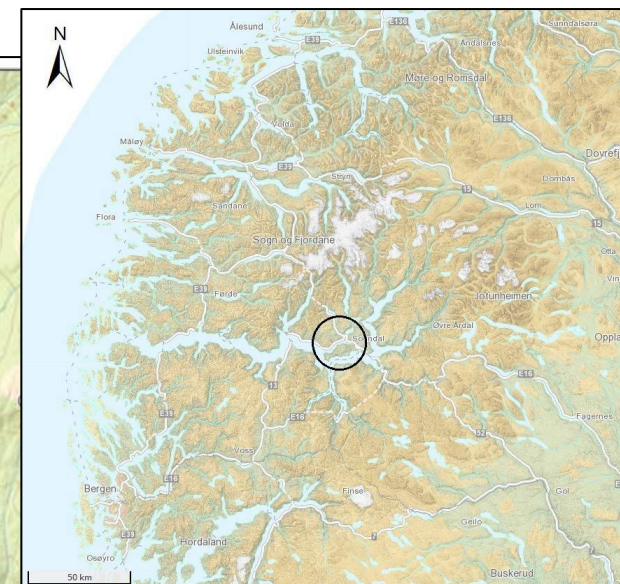
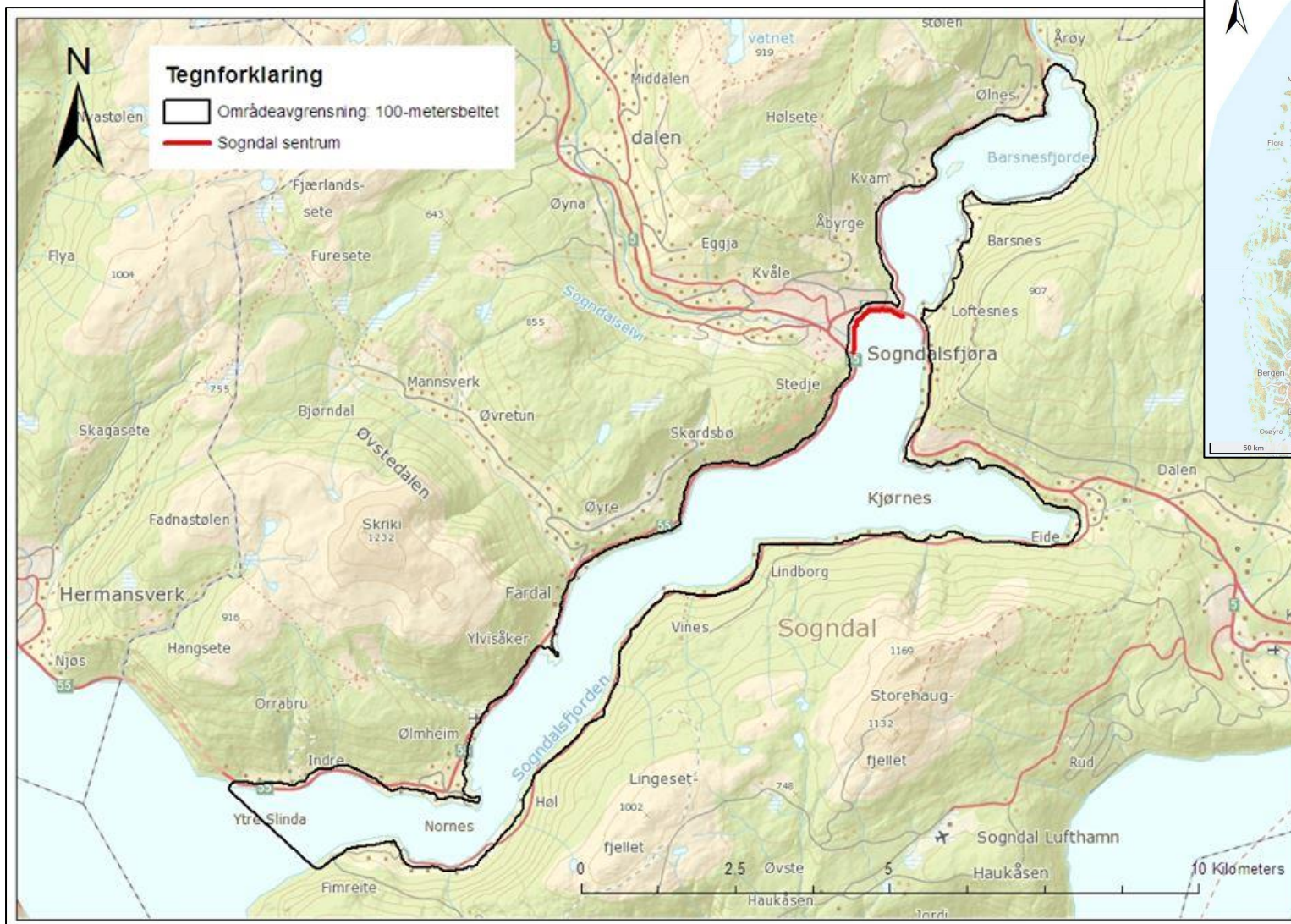
Rapporter, veiledere og analyser blir utarbeidet for å bidra til en dyktigere forvaltning med et bedre grunnlag for beslutning. Selv om det brukes ressurser på å lage disse hjelpemidlene, oppleves det likevel at denne kunnskapen ikke alltid blir brukt. Er dette tilfelle for Sogndal kommune?

I denne bacheloroppgaven legges det vekt på Strandsone- og sjøarealanalysen for Sogndal kommune. Oppgaven vurderer om analysen faktisk blir brukt og om den er lagt til grunn i kommunens planer og gjennom dispensasjon. Er forslag til arealdisponering i analysen fulgt opp i kommuneplanens arealdel, hvor er dispensasjoner gitt og hvilke type inngrep det er gitt tillatelse til? Videre blir det sett på om det har skjedd inngrep innenfor de områdene som i analysen blir beskrevet som viktige for biologisk mangfold, friluftsliv og kulturlandskap. Det er også interessant å se hvordan politikere og administrasjon har forholdt seg til analysen.

Problemstillingen til denne bacheloroppgaven er dermed:

Har forvaltningen av strandsonen langs Sogndalsfjorden vært i samsvar med Strandsone- og sjøarealanalysen, og har dens anbefalinger blitt fulgt opp i plan og gjennom dispensasjon?

1.3 Områdeavgrensning

Figur 2: Kartet til venstre viser områdeavgrensning av studieområde som strekker seg fra Årøy i nord og ned til Slinde og Fimreite sør i Sogndalsfjorden. Kartet til høyre markerer hvor Sogndalsfjorden ligger i fylket.

Området er avgrenset til Sogndalsfjordens strandsoner, i Sogndal kommune, Sogn og Fjordane. Avgrensningen omfatter arealet mellom hovedvei og sjø, og 100 meter fra sjø der det ikke er bilvei. Strandsonen i Fjærland og Kaupanger er ikke tatt med. Oppgaven fokuserer heller ikke på strandsonen i Sogndal sentrum, da strandsonen der allerede er tett utbygget.

Terrenget i områdeavgrensningen er preget av at isen dannet fjordene og landskapet under siste istid. Generelt er strandsonen preget av bratte fjellsider som stuper ned i fjorden (se figur 3). De bratte dalsidene gjør at det mange steder er lite tilgjengelig strandsonereale. Mye av strandsonen i Sogndal er også preget av vei og veifyllinger. Barsnes, Ylvisåker og Nornes er imidlertid områder med flatere strandsonereale. Disse flate områdene er preget av jordbruk og spredt bebyggelse (se figur 4).

Figur 3 og 4: Bilde til venstre er enden av Norafjorden mot sør, som viser stupet ned fra Fimreite. Bilde til høyre viser Nornes, som er et av de flatere områdene i Sognefjorden.

I strandsonen er vegetasjonen artsrik da det finnes mange overganger av plantesamfunn. Innen korte avstander finner en veksling mellom salt- og ferskvannsvegetasjon, skogsvegetasjon, myrvegetasjon, rasmarkvegetasjon og kulturmarksvegetasjon. Sogndal ligger så langt inne i landet at vegetasjonen har en blanding av oseaniske arter (kystarter) og kontinentale arter (innlandsarter). Mange av artene er tilknyttet kulturlandskapet, og står i fare for å bli redusert i antall og utbredelse. (Byrkjeland, L., Lerum, A., Lyngaas, G., Øyrehagen, J., 1997.)

2. Metode

2.1 Registrering

6. september 2015 var gruppen ute å registrerte tiltak rundt Sogndalsfjorden. Registreringen ble gjort med bil og kamera. Det ble sett etter tiltak som frittstående plattinger, badebrygger, flytebrygger som er forankret i land, naust og ellers vesentlige terrenginngrep og snikprivatisering.

20. september 2015 dro gruppen igjen ut på registrering, denne gangen med Nordled Hurtigbåt fra Sogndal til Leikanger. Denne registreringsdelen var for å ta oversiktsbilder langs Sogndalsfjorden med utgangspunkt fra sjøen.

21. mai 2016 ble den siste registreringen utført for å oppklare enkeltsaker og ta flere bilder.

Bildene fikk utdelt ulike numre, som igjen ble markert på kart etter hvor de var tatt. Ut i fra dette ble bildene sjekket opp mot planer og dispensasjonssakene for å se om tiltakene var ulovlig eller ikke.

2.2 Møter og samtaler

Gruppen og kommunen hadde sitt første møte høsten 2015. Da ble det drøftet hva kommunen ønsket å få ut av denne oppgaven og hva gruppen selv hadde planlagt å gjøre.

Gjennom bachelorarbeidet har gruppen vært i dialog med kommunen. Samtalene handlet om hvordan administrasjonen selv føler forvaltningen av strandsonen i Sogndal kommune fungerer og om politisk forvaltning strider imot administrative råd. Samtalene gjaldt også oppklaringer av enkeltsaker som strider mot analysens anbefalinger.

2.3 Gjennomgang av lovverk og statistikk

Gruppen har hatt en grundig gjennomgang av ulike typer litteratur. Alt lovverk som omhandler strandsonen, både utgåtte og gjeldende, i tillegg til utdypelse av lover har blitt gjennomgått.

Det er også funnet mye statistikk på status i strandsonen både på landsbasis, regionalt og lokalt i Sogndal. All statistikk som er brukt er utarbeidet av SSB. Dette gjelder temaer som hvordan utviklingen har vært angående dispensasjonspraksisen i landet, hvor mye av

strandsonen som er nedbygd og tilgjengelig, hvor fort den blir nedbygd og hvilke inngrep som har blitt tillatt.

2.4 Gjennomgang av dispensasjonssaker og planer

Sogndal kommune har hjulpet med å finne frem til saksdokumenter for dispensasjonssaker. De gjorde et søk på ”dispensasjon” i perioden 1970 til i dag. Gruppen valgte å se på saker fra før 1997 for å se om analysen har ført til en endring i dispensasjonspraksisen. Gruppen gikk da gjennom dispensasjonssakene og lukket ut sakene som ikke var i strandsonen. Sakene omhandler bygging eller utvidelse av eksisterende molo, bolig og fritidsbebyggelse, naust og brygger, utfylling i sjø, tomtefradeling, fasadeendringer og avløpsrør.

I gjennomgangen av dispensasjonssakene ble disse punktene undersøkt:

- Hva saken omhandler
- Gårds- og bruksnummer, lokalitet og hvilket år saken var fra
- Hvem som godkjente eller avslo saken
- Hva begrunnelsen var for utfall av saken

- Eventuelle innsigelser, innspill og klager

Gruppen har også gått gjennom Sogndals kommuneplan (2013-2023), både arealdelen og samfunnsdelen. I kommuneplanen ble det sett på hva Sogndal kommune legger vekt på, mål og hvilke prioriteringer de har når det gjelder strandsonen. Sognekart ble brukt for å finne områdets arealformål og hensynssoner, i tillegg til reguleringsplaner og bestemmelser, i den nye kommuneplanen. Etter dette ble dagens situasjon sammenlignet med anbefalinger til arealdisponering i analysen.

2.5 Dataverktøy

ArcGis 10.3 er brukt for å lage oversiktskart over studieområdets områdeavgrønsing, samlekart over inndeling av delområdene, i tillegg til kartutsnitt av hvert delområde med tall.

Excel ble brukt til å plote inn alle dispensasjonssakene fra 1970 til i dag, hvor antall godkjente og avslåtte søknader ble satt inn i en tidslinje. Det var ikke nok datagrunnlag til å se en trend, og resultatet ble derfor tilfeldig. Resultatet gjenspeiler trolig ikke den

faktiske situasjonen og det ble derfor besluttet å ikke bruke disse dataene i resultatet.

2.6 Feilkilder

Under registreringen var det enkelte områder hvor det var vanskelig å få en oversikt over eventuelle tiltak. Derfor kan det hende at noen ulovlige tiltak ble oversett.

Det ble ikke utarbeidet en felles metode for fremgangsmåte da gruppen skulle gjennomgå dispensasjonssakene på kommunehuset. For utenom overskriftene (jf. Vedlegg I) og oppklaringer underveis, kan det hende at tabellen over dispensasjonssakene ikke inneholder tilstrekkelig informasjon.

Dispensasjonssaker fra 1970 til i dag ble plottet inn i Excel hvor grafen viste antall godkjente og avslåtte dispensasjonssaker for hvert år. Dette resultatet viste ikke en ordentlig trend. Dette kan være fordi det er snakk om få søknader hvert år. Det ble dermed ikke en graf som kan konstatere om analysen har ført til en endring i dispensasjonspraksisen.

Antall godkjente og avslåtte dispensasjonssøknader fra arkivet til kommunen ble sammenlignet med statistikk om antall dispensasjonssøknader fra samme periode i strandsoneveilederen fra fylkeskommunen (2001, side 41). Det viste seg at antallene ikke stemte overens. I følge veilederen var det gitt flere dispensasjoner i 2000 og 2001 enn det gruppen har fått tilgang til av dispensasjonssaker fra kommunen. Dette kan være fordi metoden var et søk i arkivet på ”dispensasjon” i perioden. Det kan derfor tenkes at noen av sakene ikke er oppført som dispensasjon i saksnavnet og dermed ikke vil dukke opp i søket.

Ved gjennomgang av Strandsone- og sjøarealanalysens kart over forslag til arealdisponering i delområdene, kan det hende det har oppstått misforståelser ettersom kartene var utydelige. Det ble prøvd å få tak i originalutgaven med bedre kvalitet, men dette var ikke vellykket. Enkelte steder i teksten var det også vanskelig å tyde hvilke konkrete områder de henviser til.

Ved gjennomgang av kommuneplanens arealdel ble det tatt med både eksisterende og fremtidige arealformål. Det er uvissheter om

når disse eksisterende arealformålene ble vedtatt, og det kan derfor ikke konstateres at disse tilfellene er en endring etter 1997.

I kartet over områdeavgrensingen (jf. 1.3 Områdeavgrensing) har den digitaliserte strandsonen blitt forskjøvet ved endring av skala.

I begynnelsen av bachelorarbeidet ble det ikke konstatert at områdeavgrensningen ekskluderte områder ovenfor hovedveien. Derfor er det i tabellen også tatt med dispensasjonssaker som ligger i hele 100-metersbeltet.

3. Lovverk

Dersom tiltak skal tillates i strandsonen må dette skje i henhold til planer, lovverk og retningslinjer for å ivareta verdier knyttet til disse arealene. Kommuneplanen, som er kommunens overordna styringsdokument, skal samsvare med overordna styringsverktøy (nasjonale forventninger og statlige planretningslinjer) og legger føringer/rammer for konkrete planer. Byggetillatelsen skjer gjennom allerede tillatelse i kommuneplan, reguleringsplan eller gjennom dispensasjon fra planene.

3.1 Lov om planlegging og byggesaksbehandling

Det finnes spor etter byggeforbud i strandsonen siden 1954 da Midlertidig lov om byggeforbud mv. for strandstrekninger ble vedtatt (*Harvold, K., Stokke, K. B., Tesli, A., 2015.,*). Byggeforbudet har siden den gang blitt strengere, og blitt definert med et 100-metersbelte. Plan og bygningsloven (PBL) ble i 2008 revidert fra den tidligere loven fra 1985. Strandsone- og sjøarealanalysen ble skrevet da PBL '85 var gjeldende. Den nye loven inneholder endringer og innstramminger med henhold til strandsoneforvaltningen:

Byggeforbudet i 100-metersbelte gjelder i utgangspunktet for hele landet og går frem i Plan og bygningsloven § 1-8. Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag: *«I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Andre tiltak etter § 1-6 første ledd enn fasadeendringer kan ikke settes i verk nærmere sjøen enn 100 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved alminnelig høyvann. "Andre tiltak" etter § 1-6 første ledd blir definert som: «... oppføring, riving, endring, herunder fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom».* Loven åpner likevel for at det kan gis nærmere bestemmelse om unntak i kommuneplanenes arealdel § 11-11 nr.4: *«... å tillate nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag i 100-metersbeltet langs sjøen med sikte på landbruk, reindrift, fiske, fangst, akvakultur og ferdsel til sjøs».*

I paragrafen om byggeforbud i strandsonen er det spesifisert at hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre

allmenne interesser skal tas særlig hensyn til innenfor 100-metersbeltet. Dette var ikke spesifisert i den gamle loven.

Kommunen sitter, gjennom PBL, på de viktigste virkemidlene for forvaltningen av strandsonen (*St. meld nr. 21 (2004-2005)*). Gjennom kommuneplanen kan de sikre de ulike hensynene i strandsonen ved å velge arealformål, hensynssoner og bestemmelser for areal som skal reguleres. Flere av arealformålene er endret siden PBL '85. Et eksempel er at arealformålet "LNFc" (*landbruks-, natur- og friluftsområde med hovedvekt på natur*) ikke lenger eksisterer. I dag er det "LNFa" (*areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag*) og "LNFb" (*areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse.*) som er gjeldene etter § 11-7 (PBL).

Hensynssoner er et nytt verktøy i PBL 2008 som presiserer egenskaper ved arealer som krever særlige hensyn eller restriksjoner. Hensikten med å skille ut hensynssoner på denne måten, er å vise hvilke hensyn som skal tas innenfor sonen,

uavhengig av hvilken arealbruk det planlegges for. (*Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2016.*)

Etter § 11-8 om hensynssoner blir det beskrevet at det skal angis bestemmelser og retningslinjer som skal gjelde i medhold av lov for å ivareta det hensynet sonen viser. Det er verdt å nevne to hensynssoner. *Hensynssonene for landbruk, reindrift, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø (c)* og *Hensynssone for båndlegging i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven eller andre lover, eller som er båndlagt etter slikt rettsgrunnlag, med angivelse av formålet (d)*. Disse hensynssonene er spesielt viktige i forhold til å sikre verdier i strandsonen.

Det generelle byggeforbudet er strammet inn ved at man har fjernet ulike unntak. Forbudet mot utbygging i 100-metersbeltet er utvidet til å gjelde blant annet byer og tettsteder. Byggeforbudet gjelder også for områder som omfattes av reguleringsplan eller angis som byggeområde i kommuneplanens arealdel. Unntaket er gjennom ”annen byggegrense” som tillater justering av 100-metersbeltet i

kommunal plan. (*Stokke, K. B., Skår, M., Omland, A., Vindenes, E., Skogheim, R., 2008*)

Det er også blitt strengere å gi dispensasjon etter revisjon av PBL. Vilkår for å gi dispensasjon ble i den gamle plan og bygningsloven beskrevet som ”særlige grunner”. Dette begrepet er fjernet og erstattet med spesifikke vilkår. Etter § 19-2 om dispensasjonsvedtaket kan det nå ikke gis unntak fra loven dersom hensynene bak bestemmelsene eller formålsbestemmelsene blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon må også være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det skal legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet, i tillegg til statlige og regionale rammer og mål.

3.2 Statlig kontroll og innsigelse

For å ivareta nasjonale eller viktige regionale interesser ved dispensasjon ble det etter revisjon av PBL '85 mulig å delegere dispensasjonsmyndigheten fra kommunen til regionalt eller statlig organ. Hensikten med dette er å ha et ris bak speilet i forhold til områder der det er spesielle problemer med utbygging i strandsonen.

(Stokke, K. B., Skår, M., Omland, A., Vindenes, E., Skogheim, R., 2008). I § 19-2 om dispensasjonsvedtaket skal det nå ikke gis dispensasjon fra planer i 100-metersbeltet når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden. I den gamle loven står det imidlertid at ved dispensasjon, hvis saksområde blir direkte berørt, skal fylkeskommune eller statlige myndigheter få mulighet til å uttale seg til dispensasjonen.

Overordna fagmyndigheter kan fremme en innsigelse på avgjørelsen til kommunen om de er uenige med kommunens avgjørelse. Da blir myndighet til å treffe endelig planvedtak overført til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Høring av arealplaner er et viktig verktøy for at plankrav og miljøhensyn i større grad skal vektlegges. Hele 40 % av innsigelsene til arealplaner i 2014 var grunnet manglende ivaretagelse av plankravene og miljøhensyn benyttes som begrunnelse i 37 % av innsigelsene, mens næringsinteresser og andre årsaker utgjør de resterende prosentandelene. Dette viser at miljøhensyn er en vanlig årsak til å fremme innsigelser. (Statistisk sentralbyrå, 2015)

3.3 Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen

Norge er et langstrakt land med store forskjeller i bruk, press og problematikk i strandsonen. I 2011 ble det derfor utarbeidet ”Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen” med hjemmel i plan- og bygningsloven § 6-2. Dette er en geografisk inndeling av landet med differensiert strandsonepolitikk. Landet er delt inn i tre soner som tar hensyn til ulikhetene langs kysten. Retningslinjen skal legges til grunn ved kommunal, regional og statlig planlegging, både ved behandling av planer og behandling av dispensasjonssøknader. (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2011,)

Kystkommunene i Sogn og Fjordane, herunder Sogndal, faller inn under hovedområdet ”Områder med mindre press på arealene”: *I områder uten press vil det være enklere for kommunene å gi tillatelse til å bygge enn i områder der presset er stort. Det vil gi kommunene utenfor pressområdene mulighet til å inkludere 100-metersbeltet langs sjøen i sine helhetlige utviklingsstrategier.* Retningslinjene for områder med mindre press er dermed mindre

strengere og mer åpne, enn retningslinjene for Oslofjordregionen og andre områder der presset er stort.

3.4 Annet lovverk

Det er også verdt å nevne to andre lover som omhandler strandsonen og dens forvaltning. Dette er naturmangfoldloven og friluftslvsloven.

3.4.1 Naturmangfoldloven

I 2009 trådte Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) i kraft. De allmenne bestemmelsene om bærekraftig bruk og vern av naturen etter Naturmangfoldloven, sammen med formålsparagrafen i gjeldene PBL, danner grunnlaget for hensyn som må bli med i saker som gjelder bruk og vern av strandsonen.

Prinsippene for offentlig beslutningstaking skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse er

- § 8 Kunnskapsgrunnlag
- § 9 Føre-var-prinsippet
- § 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

- § 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver
- § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

3.4.2 Friluftslvsloven

Lov om friluftslvet (Friluftslvsloven) trådte i kraft i 1957. Formålet med denne loven er å verne friluftslvets naturgrunnlag og sikre allmenheten rett til ferdsel og opphold i naturen. Denne retten gjelder blant annet fri ferdsel i utmark. Loven definerer begrepene innmark og utmark slik:

Innmark betraktes etter § 1a som ”*gårds plass, hustomt, dyrket mark, engslått og kulturbeite samt liknende område hvor allmenhetens ferdsel vil være til utilbørlig fortrengsel for eier eller bruker. Udyrkete, mindre grunnstykker som ligger i dyrket mark eller engslått eller er gjerdet inn sammen med slikt område, regnes også like med innmark*”. Etter § 3 er det likevel fri ferdsel i innmark i et begrenset tidsrom når marken er frossen eller snølagt. Denne ferdselsretten gjelder ikke på inngjerdet hage eller park, gårds plass eller hustomt.

Utmark betraktes derfor som udyrket mark som ikke regnes som innmark. Etter § 2 kan enhver ferdes hele året, dersom det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet. Ferdsele kan skje til fots eller med annet umotorisert ferdsel på vei eller sti.

3.4.3 Regionale instruksjoner

Et samarbeid mellom fylkesmannen og fylkeskommunen i Sogn og Fjordane i 2003, resulterte i Strandsoneveilederen med kommuner som målgruppe. Denne veilederen er en direkte oppfølging av fylkesplanen 1997-2000. Formålet er å bidra til en bedre og balansert forvaltning av arealene i strandsonen i fylket, gi råd til regional tilpasning, for å innføre strandsoneanalyse som et enkelt planverktøy i behandling av planlagte tiltak og forvaltning av ressurser i strandsonen. Veilederen gir oversikt over det juridiske grunnlaget for forvaltning og planlegging i 100-metersbeltet langs sjøen, i tillegg til de allmenne interessene og viktigste naturgitte ulikhetene i fylket.

4. Status

Selv med innstrammede lovverk fra overordna nivå skjer likevel en gradvis nedbyggingen av strandsonen. Det er knyttet tradisjon for bruk, bosetting og bebyggelse til strandsonen, derfor mener mange det er naturlig at det bygges langs sjøen. Økt attraktivitet i strandsonen i rekreasjons- og friluftslivssammenheng forsterker utbyggingspresset og konflikter mellom kryssende interesser. (Stokke, K. B., Skår, M., Omland, A., Vindenes, E., Skogheim, R., 2008)

I løpet av de siste tiårene har SSB (Statistisk Sentralbyrå) kartlagt og offentliggjort statistikk for utbygging og tilgjengelighet i strandsonen i hele landet. Hensikten med dette arbeidet har vært for å kunne følge med på endringer i arealbruken langs kysten, men også for å ha oversikt over kommunens dispensasjonspraksis i disse områdene. Denne statistikken er for andel bygningspåvirket kystlinje, antall bygninger i strandsonen, og tall for dispensasjonspraksis i 100-metersbeltet om fysisk planlegging i kommunene. (Nordbeck, O. (statistisk sentralbyrå), 2012)

4.1 Nedbygging av areal

Tilgjengelig strandsoneareal for allmenheten krymper fortsatt, men i mindre grad enn tidligere. Tall fra SSB viser at det har vært en nedgang i byggeaktiviteten i strandsonen på landsbasis siden 2009. Den største påvirkningsfaktoren for strandsonearealene er nye bygninger, hvor fritidsboliger er den vanligste bygningstypen (*Miljødirektoratet, 2015*). Arealer i strandsonen som er påvirket av bygninger, jernbane, vei eller dyrket mark har i 2014 per 1. Januar steget til 1 292 489 dekar. Dette etterlater potensielt tilgjengelig areal på 2 851 559 dekar, noe som tilsier at 45 % av strandsonen langs norskekysten var utilgjengelig i 2014. (*Statistisk sentralbyrå, 2016*)

Sogn og Fjordane var i 2014 et av de fylkene med mindre andel strandsoneareal påvirket av bygninger, jernbane, vei eller dyrket mark. Bare Nord-Trøndelag, Nordland og Finnmark hadde en strandsone som var mindre påvirket. Sogn og Fjordane har hatt en endring i strandsonen på 3 % fra 1.1.2000 til 31.12.2009, og en endring på litt mindre enn 1 % fra 1.1.2010 til 31.12.2013. (*Statistisk sentralbyrå, 2015*)

Sogndal hadde i 2015 størst folkevekst i fylket. I løpet av dette året var det 162 flere innbyggere i kommunen, som er en vekst på 2,11 %. Folkeveksten i landet var på 0,9 %, mens det for fylket var på 0,3 %. Dette betyr at folkeveksten i Sogndal lå over gjennomsnittlig vekst. (*Sogndal kommune, 2016*)

Ut i fra statistikk utarbeidet av SSB om tilgjengelighet og kartlegging av strandsonen i Norge, var 40 % av strandsonen i Sogndal kategorisert som utilgjengelig i 2015. SSB kategoriserer utilgjengelige areal som veiareal, dyrket mark og områder nærmere 50 meter fra byggverk. Sogndal er en kommune med mange bratte og utilgjengelige strandsonearealer (jf. 1.3 Områdeavgrensing). Hvis man kategoriserer alt areal som er brattere enn 25 grader som utilgjengelig vil dette gi en andel på 82 % utilgjengelighet, og bare 18 % av strandsonen tilgjengelig i Sogndal (jf. Vedlegg II). Det har vært en økning på ca. 5 % av bygningstypene "fritidsbolig" og "garasje og uthus til bolig" fra 2010 til 2015. Ellers har det vært en generell økning på 3 % av alle type bygg i samme tidsperiode (jf. Vedlegg III).

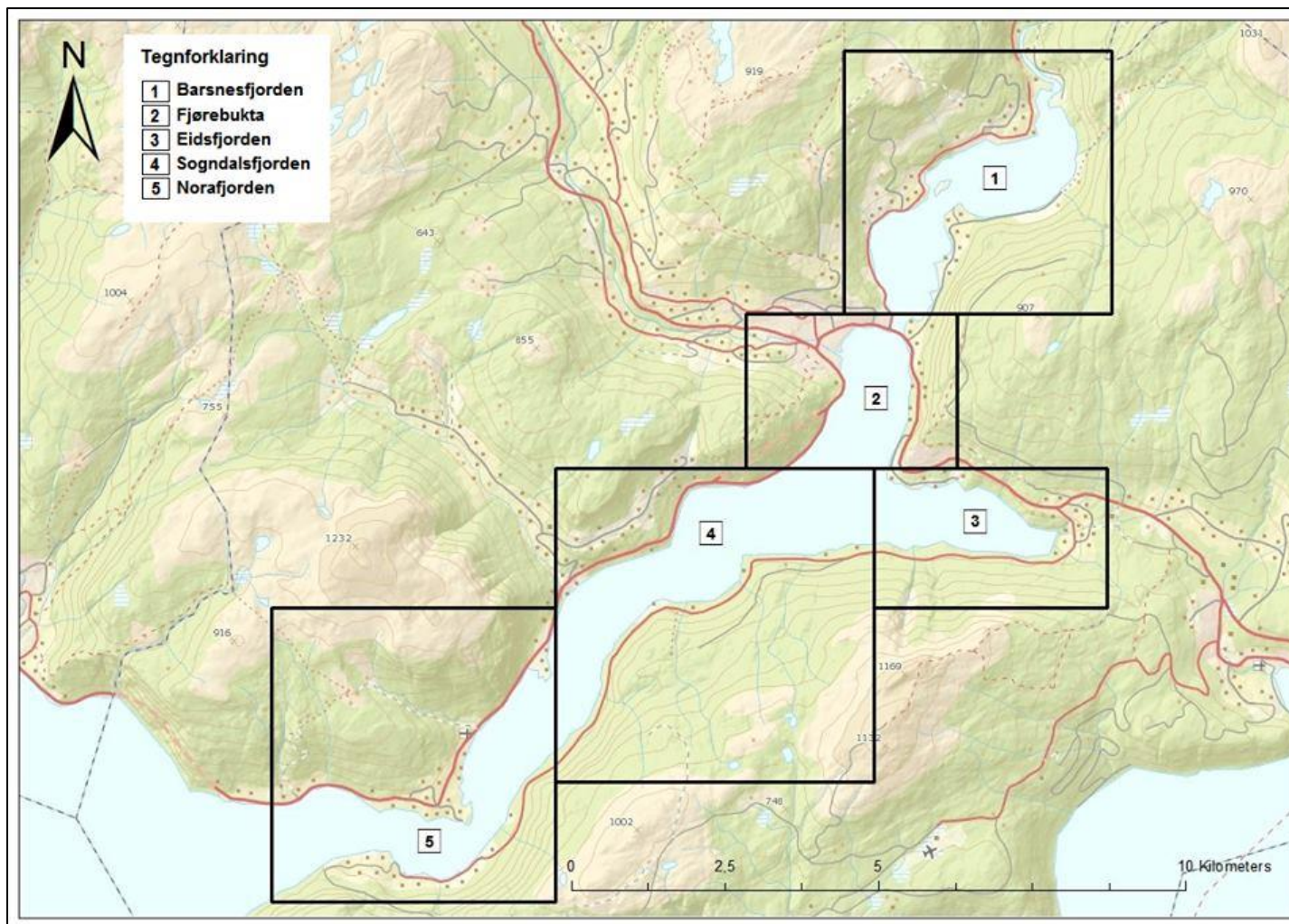
4.2 Dispensasjonspraksis

Fra begynnelsen har det nasjonale hatt hovedansvaret for naturvern og forvaltning av naturressurser, mens på det lokale planet har planleggingen hatt størst fokus på styring av vekst og utbygging (*Myklebust, Ingunn Elise og Schütz, Sigrid Eskeland. Statlege planretningslinjer for forvaltning av strandsona, 2012*). Generelt for kommunene i Sogn og Fjordane har det tidligere vært en liberal dispensasjonspraksis fra bygge- og deleforbudet i strandsonen (*Fylkesmannen i Sogn og Fjordane & Sogn og Fjordane fylkeskommune, 2003*). Grunnet krympet strandsoneareal har nasjonale styresmakter prøvd å tatt et grep om strandsoneproblematikken, og oppfordra til skjerpet dispensasjonspraksis og strandvern (*Fjellanger, 1999*).

Tall fra SSB angående søknader om bygninger i 100 metersbeltet langs sjø utenom tettsteder, viser at fra 2001 til 2014 har antall innvilgede søknader vært jevn, mens antall avslåtte søknader minket. Innvilgede søknader om dispensasjon hadde dermed en prosentandel på 85 i 2014, sammenlignet med fortløpende 67 % og 69 % i 2001 og 2002 tross innstrammingen av lovverket. (*Statistisk sentralbyrå, 2016*)

5. Resultat

5.1 Strandsones- og sjøarealanalysens anbefalinger til fremtidig arealbruk sammenlignet med dagens situasjon

Figur 5: Kartet viser inndeling av Sogndalsfjorden i delområder, hvor hvert delområde har fått ulike tall. Delområdene fra nord til sør er: Barsnesfjorden, Fjørebukta, Eidsfjorden, Sogndalsfjorden og Norafjorden.

Delområdene på figur 5 samsvarer i hovedsak med de som står i Strandsone- og sjøarealanalysen. Unntakene er at deres delområde nr. 6 (Hovedfjorden) er ekskludert og at Fardal er tatt med som en del av Sogndalsfjorden. Analysens verdier og anbefalinger for fremtidig arealdisponering i hvert delområde og hva som har skjedd etter 1997, er betraktet. For å få et svar på dette, har reguleringsplaner, kommuneplanen og dispensasjonssaker blitt studert, i tillegg til observasjoner gjort ute i felt. I analysen ekskluderte de områder som inngikk i en reguleringsplan, det er derfor ikke gitt anbefalinger til fremtidig arealdisponering for disse områdene.

Resultatet er i form av en tofeltstabell som viser Strandsone- og sjøarealanalysens anbefalinger til arealdisponering (holdning til inngrep) i første kolonne, og hvordan dagens situasjon er i andre kolonne. De ulike temaene er rangert slik at de mest verdifulle temaene under hvert delområde står oppført først. Som en oppsummering av likheter og forskjeller mellom disse to kolonnene, har hvert tema fått en vurdering. Om over halvparten av momentene

for hvert tema i analysen er fulgt opp, er det gitt et symbol for ”godkjent”: ✓. Hvis momentene dermed ikke er fulgt, er det gitt et symbol for ”avvik”: ✗.

For hvert delområde er det også lagt til et kartutsnitt som viser dagens situasjon. På disse kartene er det ulike nummeringer som henviser til steder som blir nevnt under dagens situasjon.

<p>Barsnesfjorden</p> <p>Barsnesfjorden er et viktig friluftsområde for mange innbyggere både i og rundt sentrum. Mye av det strandnære arealet er dekket av veier eller veifyllinger slik at strandsona er svært avgrenset på vestsiden av fjorden. Det finnes ingen reguleringsplaner i perioden analysen ble skrevet. Kartutsnitt markerer områdeavgrensning for dagens situasjon i Barsnesfjorden.</p>		
<p>Analysens anbefalinger</p>	<p>Dagens situasjon</p>	<p>Vurdering</p>
<p>Friluftsliv</p>		
<p>Det anbefales å legge ut til «friområde» i Kvam, og å legge ut mesteparten av strandsonen som «LNFc»-område.</p>	<p>Hele fjorden nord for Skakkhaugen (1), inkludert Kvam, og rundt Vandanaset er lagt ut som «friluftsområde» i sjø i kommuneplanens arealdel.</p>	<p>✓</p>

Landskapsvern		
<p>Øyene (Vetleøyna, Storeøyna og Vetlesker) burde bli holdt frie for inngrep og er markert som båndlagt område som senere skal reguleres til landskapsvernområde.</p>	<p>Vetleøyna, Storeøyna og Vetlesker (2) er frie for inngrep. Vetleøyna er lagt ut som «friområde», i tillegg til et lite område i strandsonen like ved. Storeøyna er også lagt ut til «friområde» med en hensynssone for «bevaring av naturmiljø» (biologisk mangfold, andre viktige forekomster). Vetlesker er lagt ut som «LNFa».</p>	<p>✓</p>
Kulturlandskap		
<p>Barsnes-Dal-Helgasete er et stort sammenhengende kulturlandskap og er anbefalt som båndlagt for senere regulering til spesialområde for kulturlandskap. Hensyn til landskapet kan sikres gjennom «LNFc»-områder hvor det ikke burde bli fylt i sjø, og landbruksveier ikke burde bli godkjent av kommunen i 100-metersbeltet. På kartet er områdene sør for Skakkhaugen lagt ut til «LNFc».</p>	<p>Kulturlandskapet Barsnes-Dal-Helgasete (3) er sikret gjennom en hensynssone for «bevaring av naturmiljø» (naturbeitemark). Det samme er også et område ved strandsonen på østsiden av fjorden rett sør for Nagløyri (4). I de foreslåtte «LNFc»-områdene i analysen er det ikke anlagt noen landbruksveier eller fyllinger i sjøen.</p>	<p>✓</p>

Biologisk mangfold		
Grunnområdene på Nagløyri er viktige for dyre- og planteliv og analysen anbefaler båndlegging til naturvernformål 100 meter ut i sjøen. Grunnområdene sør for Barsnes (sør for Skakkhaugen til Vandaneset) er på kartet avmerket som gyte, oppvekst og biotopvernområde.	Grunnområde på Nagløyri (5) er sikret med hensynssone «bevaring av naturmiljø» (brakkvassdelta). Det er også en hensynssone rundt Vandaneset (sør for Barsnes) (6) for «bevaring av naturmiljø» (strandeng og strandsump).	✓
Bolig og hytteområde		
Det er ikke foreslått flere byggeområder for bolig eller hytter i analysen.	Det er ikke gitt dispensasjon til bolig eller hytteområder, og det er heller ikke lagt ut til disse formålene i kommuneplanen.	✓
Naust		
Det er mulighet for å sette opp naust i Kvamsviki og Sundhella. Det anbefales ikke med naust på østsiden av fjorden da det er ønskelig å beholde den siden mest mulig urørt.	I Kvamsviki (7) er det lagt ut område til «andre typer bebyggelse og anlegg», i tillegg til en «småbåthavn». I Bryddaviki (8) er det også lagt ut område til «andre typer bebyggelse og anlegg». Dette er antageligvis lagt ut til naust. På det samme område finnes det også en reguleringsplan for «Kvam hyttegrend» fra 1999, hvor det er regulert til naust	✓

	<p>nederst ved sjøen.</p> <p>Det er en reguleringsplan fra 2008 på Ølnes, Sundhella (9) for tre naust. Disse er ikke bygget enda. Det er en dispensasjonssøknad fra 2002 om riving og oppføring av nye naust på Ølnes, Sundhella like ved reguleringsplanen. Denne ble godkjent.</p> <p>I 2011 ble det lagt ut til «småbåthavn» på Skrivarholmen (10). Her ligger Sogndal båtlag. De søkte om utvidelse av en molo, men fikk avslag.</p> <p>Det er også en dispensasjonssøknad fra 2015 under behandling angående oppføring av naust på Nagløyri.</p>	
Næring		
<p>Det er ikke tilrettelagt areal for næring i strand- og sjøarealene i Barsnesfjorden. Landbruket anbefales å bli opprettholdt, men ikke ved nydyrking i form av utfylling i strandsonen i «LNFC»-områdene. I Vikastrondi er det frarådet fra å bygge landbruksvei i 100-metersbeltet.</p>	<p>I sjøen i Kvamsbukti (11) er det lagt ut til «fremtidig næringsvirksomhet». Det finnes ikke en reguleringsplan for dette. Landbruket er i stor grad opprettholdt, og spesielt østsiden av fjorden fra Skakkhaugen til Loftesnes er preget av jordbruk.</p>	✓

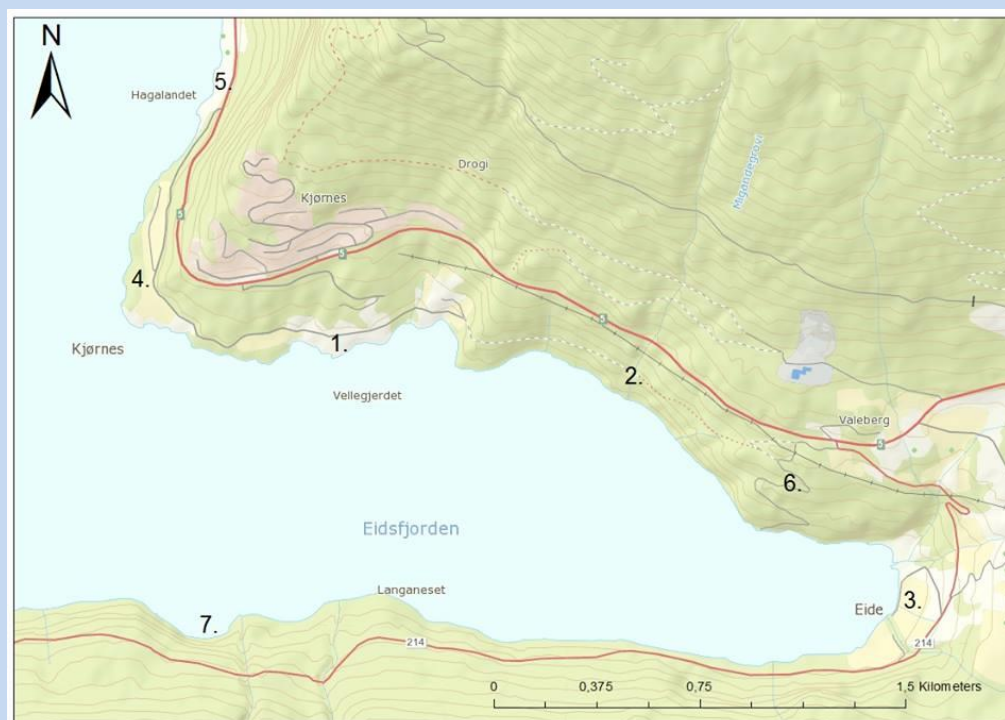
	<p>Vikastrondi (12) er lagt ut som «LNFA»-område. Det er ikke bygget nye landbruksveier i dette område i tillegg til den eksisterende veien der. En dispensasjonssøknad har blitt godkjent angående en landbruksbygning i strandsonen i Kvamsbukti.</p>	
<p>Fjørebukta</p> <p>Da analysen ble skrevet var store deler av bukta dekt av gjeldene sentrumsplan, reguleringsplan for Nestangen og reguleringsplan for sjøflyplass. Strandsonen er svært avgrenset fordi veien går helt ned til sjøen på begge sider av fjorden. Kartutsnitt markerer områdeavgrensingen for dagens situasjon i Fjørebukta.</p>		
<p>Analysens anbefalinger</p>	<p>Dagens situasjon</p>	<p>Vurdering</p>

Urørt strandlinje		
Det finnes en del urørt strandlinje igjen i område fra Loftesnes til Kjørnes. Det er sikret som «LNFc» eller båndlagt for «friområde».	Det har ikke vært noen dispensasjonssaker eller utbygginger på denne strekningen etter analysen ble skrevet.	✓
Friluftsliv		
Det trengs sentrumsnære friluftsområder. Døviki og Steiktesva (innkjørsel til Kjørnes) bør bli sikret og er båndlagt for senere regulering til «friområde».	Døviki (1) er ikke sikret som «friområde». Steiktesva (2) er derimot lagt ut til «friområde». Det er også regulert et «friområde» under Loftesnesbrua (3) i en detaljreguleringsplan.	✗
Biologisk mangfold		
Hagelin er viktig for biologisk mangfold (marine arter, god sjørrretbiotop). Området er merket som gyte-, oppvekst- og biotopvernområdet i analysen.	Hagelin (4) er lagt ut til arealformål «bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone». Det er ikke dukket opp naust, moloer eller andre tiltak som kunne forstyrret området.	✓
Bolig		
Bygging av boliger i strandsonen bør skje så nært sentrum som mulig. Loftesnes og Hagalandet er mest aktuelle. En	Godkjente dispensasjonssaker i nyere tid på Loftesnes (5) er angående oppføring av redskapshus, bolig og tilbygg på	✓

forutsetning da er at de fredda bygningene og miljøet omkring Loftesnes blir ivaretatt.	bolighus, flytting av stabbus, riving, fradeling og fasadeendring. Oppføringen av boligen i 2009 skjedde etter «særlig grunner for dispensasjon».	
Hytter		
Det er aktuelt med utleiehytter, eventuelt utleiehytter i kombinasjon med utleie til studenter (slik som på Loftesnes). Mest aktuelt med Loftesnes eller Hagalandet.	Det har ikke kommet flere utleiehytter i disse områdene.	✓
Naust		
Det bør kunne settes opp flere naust i tilknytning til eksisterende naust sør for Leirnes og nord for Skjer.	Statens Vegvesen har utredet en reguleringsplan fra 2009 hvor det er regulert til et naust i strandsonen rett nord for Loftesnesbruen.	✗
Næring		
Analysen legger opp til at eksisterende næringer i strandsonen og på sjøen blir opprettholdt i Fjørebukta.	Ingen nye næringsanlegg i strandsonen eller på sjøen.	✓

Eidsfjorden

Da analysen ble skrevet var områdene med gjeldene planer Kjørnes og Eide, hvor det finnes både reguleringsplan og utbyggingsplan. Strandsonen i Eidsfjorden er spesielt viktig for friluftsliv og det er flere områder med urørt strandsoner. Kartutsnitt markerer områdeavgrensingen for dagens situasjon i Eidsfjorden.

Analysens anbefalinger

Dagens situasjon

Vurdering

Friluftsliv

Strandsonen i Eidsfjorden er viktig for friluftslivet for folk på Kjørnes, Kaupangerskogen, Eidsgrenda og i Sogndal sentrum. Dette gjelder spesielt bading, båtliv og turgåing (Hagalandet-

Området vest for Vellegjerdet (1) tilknyttet byggefeltet på Kjørnes er beholdt som «friorråde». Det er lagt ut til «friluftsområde» i sjøen fra Hagalandet til Vikane og fra Eide

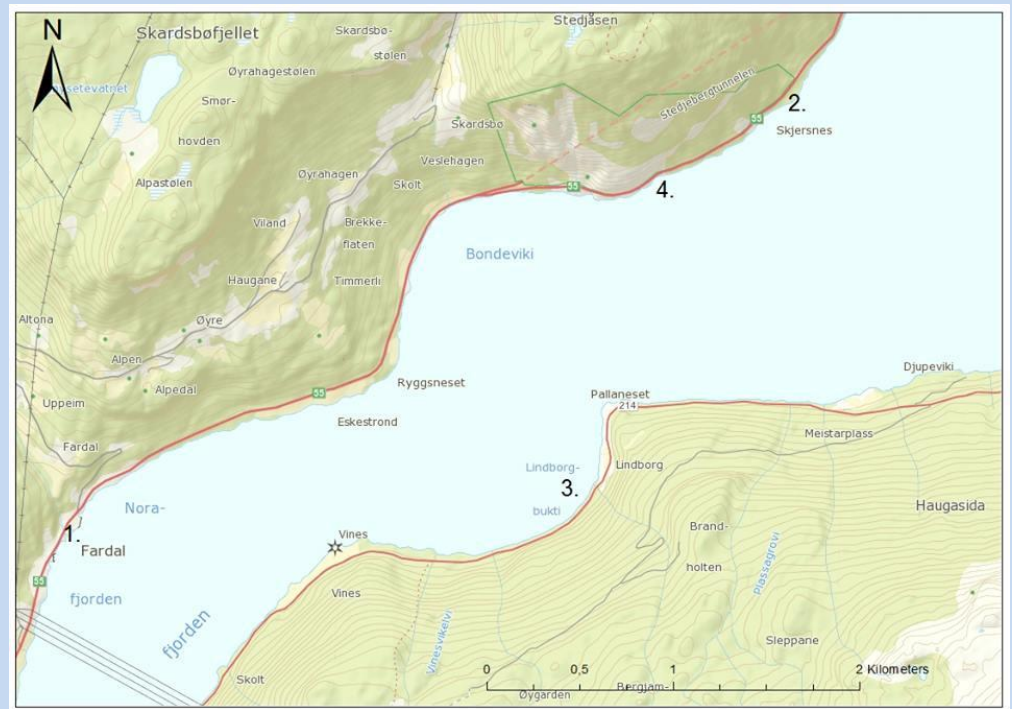

<p>Vikane-gamleveien til Valberg). I tillegg er det mange fine områder i strandsonen med urørt strandlinje som har stor rekreasjonsverdi. Det er derfor viktig at mest mulig av strandsonen får stå urørt.</p> <p>Området vest for Vellegjerdet er foreslått som friområdet tilknyttet byggefeltet på Kjørnes.</p>	<p>til Langaneset.</p> <p>Mye av strandsonen i Eidsfjorden er fremdeles urørt, og friluftslivet er i stor grad ivaretatt.</p> <p>Vikane til Valberg (2) er sikret gjennom en hensynssone for «bevaring av naturmiljø» (biologisk mangfold, kalkskog).</p>	
<p>Kulturminner</p>		
<p>Viktigste kulturminne i Eidsfjorden er den fredede bygningen på Kjørnes, gamlevegen Vikane til Valberg og strandmiljøet i Eide. Det ble anbefalt at disse sikres i kommuneplanen, og at det ikke burde gis tillates til å bygge landbruksveg mellom Vikane og Eide.</p>	<p>De viktigste kulturminnene er ivaretatt, og strandmiljøet i Eide (3) er lagt ut til «friområde». Sjøen utenfor Eide er også lagt ut til «friområdet» (med to småbåthavner på hver sin side).</p>	✓
<p>Landbruk</p>		
<p>Området mellom Vikane og Eide er «LNFc»-område. Kjørnes Vellegjerde og Eide-Djupeviki er vanlig «LNF»-område.</p>	<p>Disse områdene er i dagens kommuneplan lagt ut til «LNFa».</p>	✓

Boliger og naust		
Det anbefales at det ikke bygges boliger nedenfor Kjørnesvegen, selv om området kan være egnet og settes i sammenheng med kjørnesfeltet.	Det ble regulert ett nytt bolighus, i tillegg til to naust, nedenfor Kjørnesvegen (4) i en reguleringsplan fra 2001.	X
Hytter		
Eidsfjorden har mange attraktive hytteområder. Mest aktuelt er trolig Kjørnes og Vikane. Campingplassen på Kjørnes er foreslått utvidet i forhold til den gamle kommuneplanen. Av hensyn til jordbruk, kulturlandskap og friområdene anbefales det at det ikke bygges flere hytter i området fra Kjørnes til Eide.	I følge dispensasjonssakene, har ikke campingplassen på Kjørnes (5) blitt utvidet etter 1997. Det er bygd en hyttepark på Eidsneset (6) fra 2006. Hyttene som er bygd til nå ligger over 100-metersbeltet, men det regulerte hyttefeltet ligger innenfor. Det er også regulert et naust i samme reguleringsplan.	X
Havbruk		
Det har tidligere vært fire blåskjellsanlegg i Eidsfjorden, men bare to eksisterer i dag (Vikane og Svartaberget) og hvor bare Svartaberget er i aktivt bruk og har konsesjon. Lokaltetene i Kjørnes og Vellegjerde har størst konfliktnivå,	Det er lagt ut til «fiske» og «akvakultur» ved Svartaberget (7), i tillegg til to «småbåthavner» innerst i Eide.	✓

men lokaliteten i Vikane er også uheldig med hensyn til friområdet og rekreasjonsverdien i området. Derfor er bare Svartaberget avmerket som havbrukslokalitet på illustrasjonskartet.

Sogndalsfjorden
 Store deler av strandlinjen på vestsiden av fjorden er veifylling. Flere områder brukes til fiske, men mye areal er vanskelig tilgjengelig fra land. Områder med gjeldene reguleringsplaner i 1997 er Meisterplass (hytter) og Ekestrand (boliger og utleiehus) som begge ble regulert i 1996. Disse reguleringsplanene er ikke gjennomført i dag. Kartutsnitt markerer områdeavgrensingen for dagens situasjon i Sogndalsfjorden.

Analysens anbefalinger

Dagens situasjon

Vurdering

Kulturminne og kulturlandskap		
Det er automatisk freda kulturminne på Vines og Eskestrand. Det finnes særlige kulturlandskap rundt gårdene på Eskestrand, Meisterplass, Lindborg og Vines. Dersom det skal være tillatt med spredt utbygging i «LNF»-området mellom Meisterplass og Vines, må kulturlandskapet sikres gjennom reguleringsplan.	Dispensasjonssakene viser ingen utbygging mellom Meisterplass og Vines.	✓
Landbruk		
Området mellom Meisterplass og Vines er foreslått som «LNFc»-område på grunn av at det er ønskelig å bevare urørt strandsone.	Dette område er lagt ut til «LNFa». Området er ikke sikret gjennom en hensynssone.	✗
Boliger		
Det finnes ingen egnede områder for ny boligutbygging i dette området.	Fardal (1) er ikke med i analysen, og det er ikke nevnt hvorfor de har valgt å ekskludere dette område. Ingen dispensasjoner er gitt innenfor analysens avgrensning, men det er derimot gitt en dispensasjon (fra vegloven) i Fardal angående en altan som går 3,5 meter fra huset ut i fjorden og støttes av en trepåle.	✓

	Ellers er det ikke blitt bygd flere boliger i delområdet.	
Naust		
Det bør være mulig å sette opp nye naust på eksisterende nausttomter i Bondeviki og Fardal.	Det er ikke lagt ut til naust i dette delområdet, og det er heller ingen dispensasjonssaker angående dette.	✓
Hytter		
Djupeviki kan være aktuelt for hyttetomter dersom hyttene blir lagt utenfor gården (sørøst).	Det er ikke bygd hytter i Djupeviki.	✓
Havbruk og fiske		
Det er merket av lokalitet for blåskjellanlegg i Stedjeberget og Venesvikbukti på illustrasjonskartet. Disse vil være lite skjemmende i landskapet. På Lindborg er det merket av plass for laksenot.	Det er fremdeles et anlegg på Stedjeberget (2). Lindborgbukti (3) og et område sørvest for eksisterende anlegg på Stedjeberget (4) er regulert til fremtidig «akvakultur».	✓

<p>Norafjorden</p> <p>Område med gjeldene reguleringsplan i 1997 er Lomelde som ble regulert i 1987. Denne delen av fjorden har flere viktige områder for friluftsliv og biologisk mangfold. Kartutsnitt markerer områdeavgrensning for dagens situasjon i Norafjorden.</p>		
<p>Analysens anbefalinger</p>	<p>Dagens situasjon</p>	<p>Vurdering</p>
<p>Friluftsliv</p>		
<p>Ylvisåker og Nornes har område som er sikra for friluftsliv, og det er satset på tilrettelegging av friluftsområdene. Omdisponering av arealene må i mest mulig grad tilpasses</p>	<p>På sørsiden av Ylvisåkerne (1) og ytterst på Nornes (2) er det lagt ut til «friområde» på land og «friluftsområde» i sjø. Det er også lagt ut til fremtidig «vei» ned til stranden i</p>	<p>✓</p>

friluftinteressene.	<p>Leirviki (3).</p> <p>På Ylvisåker er det en eksisterende «småbåthavn» på sørsiden av neset. På nordsiden av Ylvisåkerneiset (4) er det lagt ut til fremtidig «småbåthavn», og området er i dag dyrket mark. Det finnes en reguleringsplan i Slindaviki (5) fra 2006 for en småbåthavn og friluftsområde. Småbåthavnen er ikke bygget. På Buatangen (6) er det lagt ut til eksisterende «havn» og «ferdsel».</p>	
Kulturlandskap		
Nornes har et særegent kulturlandskap som er vist som friområde i gammel kommuneplan. Det er ingen spesielle grunner for at området bør omdisponeres til spesialområde for kulturlandskap på grunn av at området allerede er nært knyttet til friområdet i Leirviki, og at einebakkene trenger lite skjøtsel.	Nornes er markert som en viktig naturtype i Sogn og Fjordane (EDNA), og som et lokalt viktig friluftsområde (FRIDA).	✓
Biologisk mangfold		
Grunnområdene rundt Fimreiteholmane er vist som gyte, oppvekstområde/biotopvern.	Det er lagt ut en hensynssone for «bevaring av naturmiljø» fra strandsonen rundt Fimreiteholmene (7). I tillegg er det en	✓

	båndleggingszone etter lov om naturvern rundt hver av holmene. Det er også lagt ut til «fiske» rundt begge holmene.	
Fimreite bør ikke tilrettelegges for økt ferdsel og friluftaktiviteter på grunn av naturreservatet rundt Fimreiteholmane, og at grunnområdene er de største viktigste våtmarkene i kommunen.	Det er gitt dispensasjoner til forlenging av eksisterende trebrygge, oppretting av felles kaistruktur og båtopptrekk i grunnområdene (8), og det har dermed blitt tilrettelagt for økt ferdsel.	X
Vinesholmane er vist som båndleggingsområde på illustrasjonskartet. Holmene må senere reguleres til landskapsvernområde og område på land til nytt «friluftsområde». Sjøen rundt holmene bør vises som «båtutfarts-, fiske- og friluftsområde».	Det er lagt ut til «friluftsområde» rundt Vinesholmene (9). Det er også lagt en hensynssone rundt holmene for «bevaring naturmiljø» (for biologisk mangfold og andre viktige forekomster).	✓
Boliger		
Det er ikke satt av nye områder for boligutbygging fordi det ikke er ønskelig med bosetting i strandsonen, og etterspørselen er lav. I området mellom Venes til Fimreite er det likevel åpnet for økt spredt bolig i form av «LNFa»-område.	Det er også lagt ut til fremtidig «boligbebyggelse» sør på Ylvisåker. På Lomelde (10) er det en reguleringsplan for boligområde fra 2014 med 17 planlagte boenheter. Nede ved sjøen er det regulert til friområde, naust og kai. Dette er ikke bygget.	X

	Det ble i 2004 godkjent to rorbuer i Nornes (11) og i 2010 en sammenslåing av disse til en boenhet.	
Hytter		
Det er mange steder i Nordafjorden som kunne vært egnet til hyttebygging, men det bør ikke bygges nye hytter på Ylvisåker, Nornes eller Fimreite av hensyn til urørt strandsone, allmenn tilgang til strandsone og kulturlandskapet.	<p>På Fimreite er det to planlagte hyttefelt, hvor ett av dem er påbegynt.</p> <p>På Buatangen ble det i 2010 regulert et hyttefelt. Det er planlagt tre fritidsboliger. Byggingen er ikke påbegynt.</p> <p>Det finnes også en reguleringsplan fra 2000 på Gjerlogtangen (12) for syv boliger og syv hytter. I samme område ble det også godkjent en dispensasjonssøknad for utfylling i sjøen.</p>	X
Naust		
Det bør være mulig å sette opp nye naust ved Naglatun.	<p>Naglatun er lagt ut til nåværende «småbåthavn». Ett av de eksisterende naustene er satt opp på nytt med bruk av de gamle plankene. I reguleringsplanen for Lomelde boligfelt (fra 2014) er det regulert felles naust og kai.</p> <p>Ellers er det, som nevnt tidligere, gitt dispensasjon til</p>	X

	båtopptrekk i 2004, oppretting av felles kaistruktur (Buatangen) i 2009 og forlenging av eksisterende trebrygge i 2011 i Fimreite. På samme område ble det også søkt om å bygge steinmolo, men dette ble avslått.	
Næring		
Analysen legger opp til at eksisterende landbruk blir opprettholdt i området. Områder som tidligere ble brukt til blåskjeloppdrett er Ølmheim, Slindeviki og Fimreite.	I samme reguleringsplan fra 2006 for småbåthavn og friluftsområde i Slindaviki (5) er det også regulert til fremtidig akvakultur. Det er også lagt ut til fremtidig «akvakultur» i Ølmheim (13). Landbruket er mer eller mindre opprettholdt i området.	✓

5.2 Sogndals kommuneplan

5.2.1 Analysens forslag til arealdisponering av strandsonen og fjorden i form av kommunale retningslinjer

Som nevnt skulle Strandsone- og sjøarealanalysen fungere som grunnlagsmateriale til utarbeiding av kommuneplanen. Analysen må innarbeides i en arealplan med juridisk bindende virkning for at den skal ha hjemmel i lov.

Etter gjennomgang av den nye kommuneplanen fra 2013 kommer det frem at denne bygger på Strandsone- og sjøarealanalysen, noe den også gjorde i den forrige kommuneplanen. I analysen er det listet opp forslag til arealdisponering av strandsonen og fjorden i form av kommunale retningslinjer.

I sitt første punkt anbefales det at alle områder som har urørt strandlinje (ikke utbygde med bygninger, kaier, vegger eller andre anlegg) skal bevares. I anledning revidering av den nye kommuneplanen ble det holdt et temamøte angående strandsoneforvaltning, noe som viser kommunens engasjement for å ivareta verdiene i disse arealene. Tabellen over viser også at det foregått minimalt med ny bygging av hus, hytter, vegger, moloer eller

andre utfyllinger i de urørte områdene som analysen tar for seg.

Analysen anbefaler også kommunen om å ikke godkjenne nye landbruksveger i områder som ble anbefalt lagt ut til «LNFc». Tabellen viser at det ikke har blitt godkjent nye landbruksveier verken i analysens «LNFc»-områder eller langs fjorden generelt.

At attraktive strandområder skal sikres for allmenheten, er analysens tredje punkt. I analysen er 19 områder av friluftsinnteresser i strandsonen nevnt (FRIDA). De seks første er utenfor bacheloroppgavens områdeavgrønsing. De resterende områdene har blitt sammenlignet med "FRIDA" områder i fylkesatlas. Det ble konkludert med at alle de gjenværende 13 områdene fortsatt er i Sogndal den dag i dag, hvor de fleste er sikret med hensynssone eller lagt ut til «friområde» i kommuneplanen. I tillegg har det blitt lagt ut til «friluftsliv i sjø» med disse bestemmelsene: *Områda sett av til friluftsområde i sjø gjeld badeplassar og liknande. Tiltak som er i strid med føremålet vert ikkje tillate (Kommuneplan for Sogndal 2013-2023)*. Det har i tillegg kommet et friområde ved Bondeviki (stedjebergstunellen), et mellom Kjørnes og Vikane, i Vikastrondi og sandstranden i sentrum. Områder som i analysen ble anbefalt lagt ut

til friområder, er i hovedsak gjennomført. Arealformålet «friluftsområde» i sjø gjelder blant annet badeplassene.

Når det gjelder ny utbygging i strandsonen omhandler analysens punkt fire at det skal samlokaliseres til eksisterende bygge- og anleggsområder. I bestemmelsene til kommuneplanens arealdel spesifiseres det at småbåtsanlegg bør ligge samlet og utformes minst mulig synlige. Videre i samme punkt blir det anbefalt at nye naust bør ha krav til plassering, størrelse, form og rekkefølge. Ut ifra bestemmelsene i kommuneplanens arealdel kommer det til uttrykk at kommunen vil at naustene skal være tilpasset terreng og eksisterende naustmiljø i utforming og størrelse. Det skal heller ikke innredes til varig opphold.

Punkt fem gjelder fri ferdselsrett på alt sjøareal, unntatt for nærmere bestemte naturvernareal, friluftsområder og områder tilknyttet primærnæring. I kommuneplanens bestemmelser til arealformålet ”akvakultur”, er det satt følgende retningslinjer: *Fortøyning kan ha utstrekning utover område merka akvakultur på arealkartet, så lenge det ikkje kjem i konflikt med skipslei eller andre aktiviteter (Kommuneplan for Sogndal 2013-202).* I de resterende

arealformålene langs Sogndalsfjorden er det fri ferdsel.

I analysens siste punkt anbefales det blant annet at alle grunnområdene bør bli bevart. Disse områdene er sikret gjennom hensynssoner.

6. Drøfting

6.1 Analysens punkt om viktige utfordringer for fremtiden

6.1.1 Urørt strandsone og friluftsliv

Strandsone- og sjøarealanalysens punkter om datidens viktige utfordringer (jf. 1.1 Strandsone- og sjøarealanalyse) er blant annet å ta vare på urørt strandsone, i tillegg til å sikre allmenn tilgang til sjøen spesielt i og nær sentrum. Samfunnsutviklingen om Sogndal som et regionsenter vil trolig føre til større behov for friluftsområder, og urørt strandlinje som er tilgjengelig for allmenheten vil ha økende verdi i fremtiden.

Selv med voksende kommune, har Sogndal fortsatt gjenværende urørte strandlinjer. Området innerst i Barsnesfjorden er videreført som det eneste område langs Sogndalsfjorden med intakt 100-metersbeltet uten vei. Tross en gammel tursti, er område fra Vikane til Valberg ved Eidsfjorden også relativt urørt. Kommunen har sikret disse to områdene med hensynssone for «bevaring av naturmiljø».

Hensynssoner er som nevnt et nytt verktøy i PBL 2008 og det ble derfor ikke anbefalt å legge ut hensynssoner som en form for vern i analysen, da dette verktøyet ikke eksisterte da analysen ble skrevet. Ved riktig bruk av hensynssoner kan de fungere som et godt verktøy for å redusere trusler i strandsonen. Ved å sette bestemmelser til hensynssoner kan kommunen sikre natur- og friluftslivverdier i områdene ved at tiltak som vesentlig reduserer verdien i område ikke tillates. Flere områder som ble anbefalt lagt ut til «LNFc», har i dagens kommuneplan fått hensynssone. Har hensynssoner samme verdi som arealformålet «LNFc» hadde den gang?

Analysen tar også opp områder med urørt preg fra strekningen Loftesnes til Kjørnes. Det kan stilles spørsmål ved at denne strekningen ikke har blitt sikret gjennom en hensynssone. Det er grunn til å tro at kommunen ikke legger stor verdi i disse områdene, og at det er ønskelig med en senere utvidelse av den eksisterende spredte bebyggelsen. Dette kan potensielt skape konflikt med den urørte strandlinjen og friluftslivet. Området mellom Vines og Meisterplass har også urørt strandlinje, og ble anbefalt lagt ut til

«LNFc». Dette område har ikke fått hensynssone eller annet vern, og er derfor ikke sikret.

Det stilles også spørsmål ved at kommunen har gitt hensynssoner til områder som i analysen ble anbefalt vern. Disse områdene ble anbefalt å senere vernes til landskapsvernområde eller biotopvernområde, men har i dag fått hensynssone for naturmiljø. Fortjener ikke disse områdene vern etter naturmangfoldloven ettersom dette er et nytt redskap for å bevare biologisk mangfold? Eller ville det fått konsekvenser for allmenhetens ferdsel?

Kanskje svaret er fordi hensynssoner er en form for vern, ved at det ikke er tillatt med tiltak som reduserer bruks- eller naturverdien av område hensynssonen er tilrettelagt for. Sammenlignet med landskapsvernområde i Naturmangfoldloven kan man se likheter ved at det ikke skal settes i verk tiltak som kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Burde urørt strandsone blitt sikret gjennom sterkere vern som naturreservat, ettersom det representerer en bestemt type natur og ofte gjelder urørte områder?

En måte å sikre allmenn tilgang til sjøen, er ved å legge ut areal til «friområde» i kommuneplanen. For områder som i analysen ble beskrevet som viktige for friluftsliv er det ikke tatt i bruk hensynssone «friluftsliv», men heller lagt ut til arealformålet «friområde». Hadde det hatt en større hensikt å bevare områder gjennom hensynssone slik at det hadde fått sterkere restriksjoner for bruk? Det er ingen deler av strandsonen som har fått hensynssone for turområde. Hva kan være grunnen til dette? Kunne dette vært et bedre middel for å bevare allmenhetens rett i strandsonen?

6.1.3 Grunnområder og utbygging i sjø

Det andre punktet i analysen er å ta vare på grunnområder i fjorden for å opprettholde plante- og dyreliv. Analysen påpeker også at utbygging i sjøen er mest skadelig i grunnområder (våtmarksområder) da dette er viktige leveområder for mange dyr og fugler. Plastring av strandlinje, utfyllinger, båthavner og moloer er noen eksempler på potensielt skadelig tiltak.

Det har vært en del dispensasjonssaker og reguleringsplaner for småbåthavner, moloer og utfyllinger langs Sogndalsfjorden. I flere av dispensasjonssakene er miljøhensyn brukt i begrunnelsen for

godkjent eller avslått søknad. Et eksempel på dette er da Sogndal Båtlag i 2011 søkte om utviding av moloen i småbåthavnen i Barsnesfjorden med 100-meter, i tillegg til tidligere godkjent forlenging med 32 meter. Moloen skulle gå ca. en meter over høydevann og ha en toppbredde på seks meter, med en samlet steinfylling i sjø på nærmere 13500 m³.

Figur 6: Bildet viser Sogndal båtlag. Bak flytebryggen i midten av bilde er den eksisterende moloen som ble søkt om å utvide med 100 meter.

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen uttalte seg negativt til søknaden da det vil være uheldig for landskap og estetikk. De påpekte også uvisshet rundt virkning på arter i Barsnesfjorden. Sogndal Båtlag endte opp med å trekke tilbake søknad om utvidelse av molo etter at fylkesmannen uttrykte seg negativt i brevet. Her ble hensyn til landskap og biologisk mangfold avgjørende for utfallet i saken.

Dette inngrepet ble kategorisert som et "lite inngrep" fra kommunen, noe fylkeskommunen påpekte at det ikke var. Dette er et konkret eksempel på en prinsipiell sak som krever skjønn i tolkning og kan føre til ulike vurderinger og utfall.

Et annet eksempel på hvor miljøvernavdelingen hos fylkesmannen har uttalt seg negativt til en dispensasjonssøknad i henhold til miljø, er dispensasjonssøknaden om utfylling i sjøen på Gjerlogtangen, Fimreite, i 2001. Den omsøkte utfyllingen var på ca. 270 m², og var planlagt i det regulerte hyttefeltet på Gjerlogtangen for å vinne utbyggingsareal for utleiehytter. Miljøvernavdelinga uttalte seg til søknaden om at de ser det som uheldig, og i strid med nasjonale mål og naturforvaltningsprinsipp, å legge opp til utfylling i sjøen for å

vinne utbyggingsareal for utleiehytter. Det ville også være uheldig for landskapet og de rådet klart fra å innvilge søknad om dispensasjon.

Dispensasjonssøknaden ble godkjent av UKA (Utvalg for Kommunalteknikk og arealbruk), men bare for en utfylling på halvparten av omsøkt størrelse. Vilkåret for å gi dispensasjon, ble beskrevet som ”særlige grunner” etter § 7 PBL '85. Søker klagde på at det bare ble gitt dispensasjon på halvparten av omsøkt størrelse, men klagen ble ikke tatt til følge av kommunen. Denne dispensasjonssøknaden ble søkt om før ikrafttredelse av PBL 2008, og det var etter gammel lov bare påbudt at en direkte berørt statlig eller regional myndighet skulle få mulighet til uttale seg til dispensasjonssøknaden (jf. 3.1 Lov om planlegging og byggesaksbehandling). Ville da søknaden blitt avslått etter ny lov?

Selv om det er en liten utfylling i sjøen, kan det stilles spørsmål ved hvorfor en utfylling i det hele tatt ble tillat når miljøvernavdelingen klart frarådet mot det. Det positive her er at forvaltningen valgte å halvere utfyllingen, og ikke tillot omsøkt størrelse. Det ble uttalt fra administrasjonen at utfyllingen var et resultat av politisk vilje og at

administrasjonen fulgte anbefalingen av miljøvernavdelinga ved å halvere fyllingen.

I 2011 ble det søkt om forlenging av eksisterende trebrygge i Fimreite. Dette ble godkjent av forvaltningsutvalget da negative virkninger for naturmiljø og landskap ikke ble satt til side for å gi dispensasjon. Tiltaket er vurdert etter forvaltningsprinsippene i naturmangfoldloven (jf. 3.4.1 Naturmangfoldloven). Det ble også søkt om å bygge ny steinmolo i samme område, men fordi fylkesmannen uttalte at dette ikke var ønskelig på grunn av naturmangfold og miljø, ble ikke moloen godkjent. Dette er igjen et godt eksempel på hvor merknad fra overordna myndighet angående miljø har hindret dispensasjon i strandsonen.

6.1.4 Nedbygging av areal og landskap

Den største trusselen for biologisk mangfold er at habitat blir ødelagt av menneskelige aktiviteter slik som nedbygging av areal, forurensing og ferdsl. Nedbygging og fragmentering av areal er et vanlig problem i strandsonen.

I 1994 kom veiforbindelse til Fimreite, noe som har endret strandområdene på sørsiden av Sogndalsfjorden fra å være preget av

få inngrep og utilgjengelig, til å være tilgjengelig for mange brukergrupper. Dette har kommet til uttrykk ved at blant annet flere planer for utleiehytter er godkjent etter analysen ble skrevet, tross fraråding i analysen. Det har i tillegg vært et par dispensasjonssaker i Fimreite om båtoppbygg og utvidelse av brygger. Dette, sammen med hyttefeltene, har dermed tilrettelagt for økt ferdsel og fritidsaktiviteter både på land og i sjø noe som også ble frarådet i analysen.

Derimot kan samlokalisering fremfor enkeltvise tiltak bidra til å redusere negative virkninger på miljø og landskap. I Norafjorden er det flere gode eksempler på hvordan forvaltningen har samlokalisert tiltak, noe som motvirker en bit for bit utbygging av strandsonen. Det ble i 2011 søkt om oppføring av molo på østsiden av Ylvisåkerneset. Forvaltningsutvalget ga ikke dispensasjon for oppføring av molo og rådet søker og naboer om en felles molo. I Fimreite ble det også søkt om båtoppbygg i 2004 hvor forvaltningsutvalget påpekte at båtoppbygget vil kunne bli brukt av beboere i området, og det var derfor et positivt tiltak. Det ble også

oppretta felles kaistruktur på Buatangen i 2009 og regulert til felles naust og kai på Lomelde i 2014.

6.1.5 Landbruk, kulturlandskap og næring

Det nest siste punktet i analysens viktige utfordringer for fremtiden er å opprettholde landbruk langs fjorden og utvikle bærekraftige utmarksnæringer. Arealformålet "LNF" dekker størsteparten av arealene i Sogndal kommune, og mye av strandsonen i Sogndal er fortsatt preget av jordbruk. En annen utfordring som ble nevnt innledningsvis, var at kulturminner og kulturlandskap langs fjorden skal tas vare på. Kommunen har sikret viktige kulturlandskap gjennom arealplanleggingen, ved blant annet at Barsnes-Dal-Helgasete og et område sør for Nagløyri har blitt vernet gjennom hensynssoner for naturbeitemark. For å forhindre gjengroing av kulturlandskapet er skjøtsel og drift av jordbruket en viktig faktor.

Ingen av blåskjellanleggene som analysen tar for seg er i drift i dag. Akvakultursenteret på Stedjeberget driver produksjon av rognkjeks. I tillegg til dette anlegget er det også et kommersielt anlegg ved Svartaberget i Eidsfjorden. Det har vært lagt ut flere områder til fremtidig «næring» og «akvakultur» langs Sogndefjorden. Disse

næringsanleggene ligger i god avstand fra friområder og friluftsliv, og vil trolig ikke komme i konflikt med bruk av strandsonen for allmenheten.

6.2 Forvaltningen i Sogndal kommune

Sogndal har den siste tiden opplevd en befolkningsvekst (jf. 4.1 Nedbygging av areal) og det kommer frem i kommuneplanen at Sogndal blir satset på som et regionsenter. Dette vil trolig skape et større press på strandonearealene i Sogndal enn tidligere.

Sogndal kommune ligger under ”områder med mindre press på arealene” (jf. 3.3 Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen), men det er grunn til å tro at det er større press på arealene her enn i resten av regionen. Det er derfor ekstra viktig at forvaltningen i Sogndal er strenge til å gi dispensasjoner.

6.2.2 Dispensasjonspraksisen

I samtale med kommunen kom det frem at administrasjonen selv føler de er strenge til å gi dispensasjoner i 100-metersbeltet i forhold til andre kommuner i fylket. Den urørte strandsonen, som er tilgjengelig fra land, er mangelvare i Sogndal. Landskapsformene i

kommunen er for det meste bratt, noe som gir få utbyggingsalternativer utenom strandsonen. Byggbare areal ved sjøen er i stor grad nedbygd og veier avgrenser arealene enda mer ettersom de er plassert rundt store deler av fjorden. Mangel på tilgjengelig og byggbar strandone kan derfor være en faktor for streng dispensasjonspraksis i kommunen.

Skjønn er en faktor som kan påvirke hvor streng praksisen er. Begrepet ”særlige grunner” som lå til grunn for kommunens tidligere beslutning for å gi dispensasjoner i strandsonen (jf. Lovverk), har ført til bit-for-bit utbygging. Etter innstramming av lovverket har vilkår for å gi dispensasjon blitt strengere, og rom for tolkning og skjønn er redusert. Likevel kan for eksempel vilkåret om at fordeler skal være større enn ulemper etter en samlet vurdering avveies ulikt. Hvilke verdier som blir lagt til grunn kan ha en innvirkning på utfall i en dispensasjonssak. Det kan altså være forskjell fra person til person, og kommune til kommune, ut ifra politisk innflytelse og deres ”norm” i saksbehandlingen.

Det at Sogndal er vertskommune for Høgskolen i Sogn og Fjordane kan også bidra til en strengere dispensasjonspraksis da kommunen

vil bli sett under lupe i større grad enn andre kommuner i fylket. Praksisen kan også forklares med at kommunen lenge har vært ansett som en miljøkommune, og var tidlig ute med kommunal miljøvernleder og miljøvernplan. I tillegg er det nasjonalromantiske landskapet til interesse både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, og derfor er det trolig ønskelig å beholde landskapet mest mulig urørt.

6.2.3 Ulike problemstillinger på bygda enn i byen

I distriktet er det en vanlig forestilling at nedbygging av strandsonen er et "Oslo-problem", og det gjelder ikke for kommuner i Sogn og Fjordane (*Fylkesmannen i Sogn og Fjordane & Sogn og Fjordane fylkeskommune, 2003*). I Oslofjorden handler konfliktene i strandsonen i stor grad om allmenhetens tilgang til strandsonen, og problemer ved hyttebygging og privatisering. Resultatet vårt viser at dette ikke er et like stort problem i Sogndal, men ut fra avvikene ser vi at hyttebygging *kan* bli et problem i Sogndalsfjorden.

En utfordring ved behandling av søknader kan være at det i enkelte tilfeller er snakk om "gutteklubber" på avdelingen eller at den som søker om dispensasjon er på godfoten med saksbehandlere i kommunen. Slike faktorer kan være med på å tillate noe som ellers

ville blitt avslått. Disse utfordringene er gjerne mer synlige i små kommuner som Sogndal, selv om det også er et problem i store kommuner.

Et annet problem kan være at små kommuner har begrenset kompetanse. Trolig gjelder ikke dette for Sogndal ettersom de er et regionsenter og en av de større kommunene i Sogn og Fjordane.

6.2.4 Politisk og administrativ beslutning

Ut fra resultatene ble det forsøkt å se om politisk beslutning av saker følger administrativ tilråding. Er det noen avvik mellom politikere og administrasjonen når det gjelder verdi og holdninger? Gir ulik politisk styring annerledes bedømmelse i saker? Er dispensasjonsvurderingen styrt av tilfeldigheter?

Generelt kan det være slik at retningslinjer og administrasjonens faglige grunnlag for å fraråde utbygging i strandsonen ikke alltid blir fulgt opp ved politisk behandling av saken. Det ble uttalt fra forvaltningen at ved eventuelle konflikter mellom utbygging og allmenne interesser i strandsonen, vil de administrative anbefalingene la allmenhetens interesser gå først. Dersom det er

snakk om store verdier for allmenheten, vil politikerne etter kommunens erfaring også veie disse verdiene tyngst.

Sogndal kommune har forvaltet strandsonen på en god måte, men det er likevel to unntak det er verdt å trekke frem. Begge disse tiltakene ble vedtatt av Forvaltningsutvalget som er ett av Sogndals tre politiske organ for behandling av saker, med delegert myndighet til å treffe vedtak fra kommunestyret.

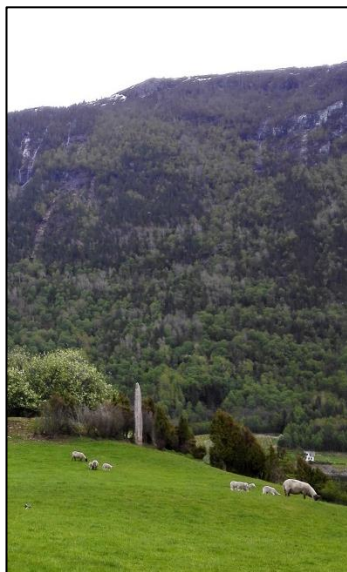
Figur 7: Bilde viser rorbueene på Nornes.

I 2010 ble det godkjent en sammenslåing av to boenheter til en boenhet, som i utgangspunktet ble godkjent som to rorbuer i 2004 (se figur 7). I tillegg ble det godkjent heving av taket med 95 cm, økt bruksareal med 37 m², økt bredde på veranda og endring av inngangsparti til én inngang. Det er ikke godkjent en bruksendring av rorbueene til boligformål, noe som også ble

bekreftet av administrasjonen.

I saksframlegg angående merknad fra nabo står det følgende: *Naboen syns det er rart at kommunen kan godkjenne ein bustad i dette området nær sjøsonen (Jostein Aanestad, 2010).* At betegnelsen ”bolig” ble brukt til å forklare tiltaket kan spekuleres. Naboene stiller også spørsmål til hvorfor det ble godkjent en sammenslåing av to boenheter som opprinnelig var til Nornes sitt eget bruk. At taket ble hevet med opptil én meter ble også sett på som uheldig da dette fører til redusert utsikt for naboene. Forvaltningsutvalget og rådmann tar ikke merknadene fra naboene til følge da omsøkte endringer er i henhold til krav i loven.

Dette huset ble observert på en av registreringsrundene. Faktorer som parkert arbeidsbil og privatbil, i tillegg til egne søppeldunker, kan indikere på at bygget blir brukt som helårsbolig. Forvaltningen i kommunen uttaler at de ikke er klar over at rorbuen eventuelt blir brukt som helårsbolig, og at dersom dette er tilfellet strider det med loven. Dette kan eventuelt sende et signal om at man kan utfolde seg uten konsekvenser. Det er da viktig at kommunen i slike tilfeller gir de pålegg som er nødvendige.

Figur 8: Støtten som

markerer slaget på Fimreite.

I likhet med naboene stiller også vi spørsmål til hvorfor disse rorbuene har fått denne plasseringen i utgangspunktet. Området har et viktig kulturmiljø med blant annet støtten fra Fimreiteslaget (se figur 8), i tillegg til å være verdsatt som friluftsområde. Tiltaket bidrar også til privatisering av strandlinjen.

Hyttefeltet på Gjerlogtangen, Fimreite, ble regulert i 2000 og inkluderer syv boliger, syv hytter, felles båthavn med molo og et naust. I strandsoneanalysen ble det frarådet å bygge

hytter i strandsonen på Fimreite og vi spurte

derfor forvaltningen om denne reguleringsplanen. Det ble påpekt at administrasjonen råder imot utlegging av nye hyttetomter på Fimreite i henhold til kulturlandskap, nærhet til strandsonen, ras m.m.. Det ble også påpekt at det likevel er et ønske om hytteutbygging i området fra grunneierne, og at det i dette tilfellet trolig er slik at politikerne har gitt tillatelse i strid med den administrative rådgivningen.

I utgangspunktet er det de prinsipielle sakene som blir politisk forvaltet, mens de kurante sakene blir forvaltet administrativt.

Dispensasjonssakene (jf. Vedlegg I) viser at nesten alle prinsipielle saker er forvaltet politisk, mens administrasjonen avgjør saker som i mindre grad krever en skjønnsvurdering.

7. Konklusjon

Målet med denne oppgaven har vært å finne ut om forvaltningen av strandsonen i Sogndalsfjorden har vært i samsvar med strandsoaneanalysen fra 1997, og om dens anbefalinger har blitt fulgt opp i plan og gjennom dispensasjon.

Resultatene som er presentert viser at forvaltningen av strandsonen i Sogndalsfjorden i stor grad har vært i samsvar med analysen. Både punkter om viktige utfordringer for fremtiden og forslag til kommunale retningslinjer for arealdisponering er fulgt opp. Dette vises først og fremst ved at kommuneplanen bygger på dette dokumentet, og av den grunn følger også reguleringsplaner i stor grad analysens anbefalinger. Det er ikke skjedd mange inngrep innenfor områdene som i analysen er beskrevet som viktige for biologisk mangfold, friluftsliv og kulturlandskap. De aller fleste av disse områdene er i dag sikret gjennom hensynssoner i kommuneplanens arealdel. Hensynssoner som et planverktøy har vist seg å være et egnet virkemiddel for å bevare strandsoనేarealer som er særlig viktige for allmenheten.

På en annen side er det gitt tillatelse til noen inngrep som er i strid med analysens anbefalinger. Dette kan grunngis med at politisk beslutning ikke alltid følger administrativ tilrådning. Likevel er det de slik at allmenhetens interesser overstyrer interesser for utbygging både fra politisk og administrativ hold.

Merknader fra fylkesmannens miljøvernavdeling til flere av dispensasjonssøknadene viser at denne overordna styresmakten fungerer som den viktigste garantisten for bevaring av biologisk mangfold og allmenne friluftinteresser.

Analysens anbefalinger har i hovedsak blitt fulgt opp gjennom dispensasjon. Det er likevel noen unntak. Blant annet har ulike godkjente dispensasjonssaker ført til økt ferdsel i Fimreite, noe som strider mot analysens anbefalinger. Fimreite utpeker seg som et område hvor det er gitt flere dispensasjoner enn ellers i fjorden. Resultatene viser også at skjønn kan være en faktor som gir ulikt utfall i prinsipiell dispensasjonssaker. Ulike politiske parti ga ingen merkbare resultat i for beslutningen.

I Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen er Sogndal plassert i kategorien om ”områder uten særlig press”. Etersom kommunen er et regionssenter, vil det trolig være et større utbyggingspress her enn i andre kommuner i samme kategori. På tross av at kategorien åpner for en mer liberal dispensasjonspraksis, viser resultatet at de er strenge noe også forvaltningen selv sier at de er. Av forvaltningen kan vi derfor forvente fremover at de fortsetter med sin strenge praksis grunnet landskapsbildet og verdier knyttet til strandsonen, og gjennomfører kommuneplanens (og nasjonale forventninger) om fortetting i allerede eksisterende områder.

I fremtiden vil det være nødvendig å supplere informasjon til Strandsone- og sjøarealanalysen slik at den kan gi et bedre grunnlag til fremtidig planlegging. Økt kunnskapsnivå og nye planverktøy vil kunne føre til et oppdatert og bedre vurderingsgrunnlag for områdene.

Som tidligere nevnt oppleves det at kunnskap i rapporter, veiledere og analyser ikke alltid blir brukt. Dette er ikke tilfelle med Strandsone- og sjøarealanalysen i Sogndal kommune.

8. Kilder

Skriftlige kilder

Lover og utdypning av lov

- **Lov om friluftslivet.** *Friluftsloven av 28.06.1957 nr. 16.*
- **Lov om planlegging og byggesaksbehandling.** *Plan- og bygningsloven av 27. juni 2008.nr 71.*
- **Plan- og bygningslov.** *Plbl. 14.06.1985 nr. 77.*
- **Miljøverndepartementet, 2009.** § 1-8. *Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag.*

Tilgjengelig fra:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-1-8-forbud-mot-tiltak-mv-langs-sjo-og-v/id547720/>

- **Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2016.** § 11-8. *Hensynssoner.*

Tilgjengelig fra:

https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kmd/veiledninger_brosjyrer/2009/ny-versjon-lovkommentar-til-plandelen-i-kapittel-11-kommuneplan/-11-8-hensynssoner/id556790/

Meldinger og proposisjoner til stortinget

- **St. meld. nr. 21 (2004-2005).** *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, klima- og miljøverndepartementet.*
Tilgjengelig fra:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-21-2004-2005-/id406982/?selectLanguage=no/dokumenter/stmeld-nr-21-2004-2005-/id406982/%3Fq%3D%26ch%3D1>

Statlige planretningslinjer og rikspoliseretningslinjer

- **Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2011)**
Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, 2011.(kap. 7.2)
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/differensiert-forvaltning-strandsonen/id636763/>

Rapporter/ (brev)

- **Byrkjeland, L., Lerum, A., Lyngaas, G., Øyrehagen, J., 1997.** *Strandsone- og sjøarealanalyse for Sogndal kommune.*

- **Fjellanger, G.,1999.** *Skjerpung av plan- og dispensasjonspraksis i strandsonen/100-metersbeltet.* (Brev til kystkommuner, fylkesmenn og fylkeskommuner)
Tilgjengelig fra:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/skjerping-av-plan-og-dispensasjonspraksi/id90644/> (Lest:07.04.16)
- **Harvold, K., Stokke, K. B., Tesli, A., 2015.** *Forvaltning av strandsonen – Evaluering av statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen* (Samarbeidsrapport NIBR/NMBU).
Tilgjengelig fra:
https://www.regjeringen.no/contentassets/1c5d3a08dc70454aac7271e63d4e934e/nibr_nmbu_evaluering_differensiert_strandsone.pdf (Lest:06.03.16)
- **Jostein Aanestad, 2010.** *Olav Amund Nornes - Søknad om endring av rorbuer på gbnr. 81/83 - merknad frå nabo.*
Tilgjengelig fra:
[file:///C:/Users/eigar/Downloads/ k2_10017536_4-2%20\(7\).pdf](file:///C:/Users/eigar/Downloads/k2_10017536_4-2%20(7).pdf) (Lest: 19.05.16)

Veiledere

- **Fylkesmannen i Sogn og Fjordane & Sogn og Fjordane fylkeskommune, 2003.** *Strandsonerettleiar- forvaltning av 100-metersbeltet langs sjøen PBL §17-2. Strandsona – ein felles ressurs!* Tilgjengelig fra:
[file:///C:/Users/eigar/Downloads/strandsonerettleiar-skjerm%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/eigar/Downloads/strandsonerettleiar-skjerm%20(1).pdf)

Kommunale planer

- **Kommuneplan for Sogndal –arealdel 2007- 2017.**
- **Kommuneplan for Sogndal –arealdel 2013- 2023.**
- **Kommuneplan for Sogndal –samfunnsdel 2010 – 2022.**
- **Kommuneplan for Sogndal – bestemmelser og retningslinjer 2013-2023**

Ellers <http://www.sogndal.kommunen.no> for informasjon om kommunen.

Digitale kilder

- **Gursli-Berg, G., 2016.** *strandsonen*
Tilgjengelig fra: <https://snl.no/strandsonen> (Lest:21.03.16)
- **Miljødirektoratet, 2015.** *Strandsonen*. Tilgjengelig fra:
<http://www.miljostatus.no/strandsonen> (lest: 22.04.2016)
- **Sogndal kommune, 2016.** *Sogndal kommune – størst folkevekst i fylket*. Tilgjengelig fra:
<http://www.sogndal.kommune.no/sogndal-kommune-stoerst-folkevekst-i-fylket.5842551-157428.html>
(Lest:20.04.16)
- **Sogndal kommune, 85.** *Reguleringsføresegner til reguleringsplan for Steiktesva bade plass*. Tilgjengelig fra:
http://wms.sognekart.no/DATA_1420/plan_arkiv/REGPLAN/dokument/bestemmelse/1420-1986003.pdf
(Lest:18.05.16)
- **Statistisk sentralbyrå, 2016.** *Byggeaktivitet i strandsonen, 2013-2014.(arealbruk i strandsonen, status per 1 januar, dekar)*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/statistikker/strandsoner/aar/2015-07-08?fane=tabell&sort=nummer&tabell=233159>
(Lest: 24.04.16)
- **Statistisk sentralbyrå, 2015.** *Byggeaktivitet i strandsonen, 2013-2014. (Tilgjengelig strandsone krymper)*. Tilgjengelig fra:
<https://www.ssb.no/natur-og-miljo/statistikker/strandsoner/aar/2015-07-08#content>
(Lest: 01.04.16)
- **Statistisk sentralbyrå, 2016.** *Byggeaktivitet i strandsonen, 2013-2014. (Søknader om nye bygninger i 100-metersbeltet langs sjø (saltvann) utenom tettsteder. Antall innvilget og avslått)*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/statistikker/strandsoner/aar/2015-07-08?fane=tabell&sort=nummer&tabell=233773#tab-tabell>
(Lest: 01.04.16)
- **Statistisk sentralbyrå, 2015.** *Fysisk planlegging i kommuner og fylkeskommuner, 2014*. Tilgjengelig fra:
<https://www.ssb.no/natur-og-miljo/statistikker/fysplan>
(Lest: 01.04.16)

Tidsskrift

- **Nordbeck, O. (statistisk sentralbyrå), 2012.** *Statistisk sentralbyrå sin kartlegging av tilgjengelighet i strandsonen – status og refleksjoner.* (UTMARK –tidsskrift for utmarksforskning) Tilgjengelig fra: http://www.utmark.org/utgivelser/pub/2012-1/Nordbeck_Utmark_1_2012.html (Lest: 18.04.2016)
- **Stokke, K. B., Skår, M., Omland, A., Vindenes, E., Skogheim, R., 2008,** *Hvorfor fortsetter nedbyggingen av bynær strandsoner?.*(UTMARK –tidsskrift for utmarksforskning). Tilgjengelig fra: http://www.utmark.org/utgivelser/pub/2008-2/art/Stokke_Skaar_Omland_Vindenes_Skogheim_Utmark_2_2008.html (Lest: 18.04.2016)
- **Myklebust, Ingunn Elise og Schütz, Sigrid Eskeland., 2012,** *Statlege planretningslinjer for forvaltning av strandsona. Særleg om korleis lov og retningslinje i samsverke kan påverke kommunale planar og vedtak om bruk og vern* (Tidsskrift for eiendomsrett 2012 s. 87-119). (Lest: 05.05.16)

Digitale verktøy

- ArchGIS ArcMap 10.3
- Excel
- Microsoft Word

Kart og illustrasjoner

- Sognekart, karttype: Kommuneplanens arealdel <http://www.sognekart.no>.
- Sognekart, karttype: Regulerings-/bebyggelsesplaner <http://www.sognekart.no>.
- Fylkesatlas, temakart: Friluftsliv og reiseliv, lokalt viktige friluftsområde (FRIDA) <http://www.fylkesatlas.no/>.
- Fylkesatlas, temakart: Kultur og historie <http://www.fylkesatlas.no/>.
- Fylkesatlas, temakart: Kulturminne <http://www.fylkesatlas.no/>.

Bilder

- Alle bildene er tatt av gruppe-medlemmene.

Vedlegg I: Tabell om dispensasjonssakene

Rader markert i sterk gult indikerer dispensasjonssakene som ligger innenfor 100-metersbeltet, og er fra 1997 og fram til i dag. Rader markert i lysegult er dispensasjoner som ligger innenfor 100-metersbeltet, men som er datert før 1997. Rader markert i oransje indikerer usikkerhet på konkret lokalitet. Radene står ikke i kronologisk rekkefølge.

Sak (Navn, nummer, årstall)	Beliggenhet	Godkjent/Ikke godkjent av	Begrunnelser	Merknader	Annet
Barsnesfjorden					
Søknad om fradeling av boligtomt, 9/41, 1981	Kvam	Bygningsrådet gir først dispensasjon fra "strandplanloven", men fylkeslandbruksstyret og vegkontoret gir ikke samtykke. Ikke godkjent	I medhold til § 66 i bygningsloven	Helserådet har ingen merknader til kloakkutslippet, fylkeslandbrukssjef og landbruksdepartementet sier: eiendommene har ingen større produktive arealer enn at den trenger alt det den har. Deling som omsøkt er derfor ikke driftsøkonomisk forsvarlig.	De fikk i tillegg avslag på søknad av utvidet avkjørsel, grunnet konflikt med myke trafikanter.
Søknad om dispensasjon fra LNF i Kom. arealdel; fradeling av en	Kvam (nederste del av gbnr)	Forvaltningsutvalget (jordsjefen) gir tillatelse.	Statens Vegvesen. Gir tillatelse med hjemmel i vegloven § 29 og 30. Forvaltnings utvalget: fordelene er større enn ulempene da vedtaket legget til rette for	Fylkesmannen, landbruksavd.: drift og miljømessige ulemper, arealbrukskonflikter og driftsrestriksjoner. Ber kommunen	

parsell med påstående kårhus på landbrukseiendom gbnr 9/21, 2015. Disp. Fra byggegrense mot Fv 55 for oppføring av tilbygg til lager på 9/21 og 12.			eierskifte og at eiendommen kan utvikles og styrkes videre. Formålet blir heller ikke satt vesentlig tilside da boareal tilsvarende det som blir fradelt, skal tilbakeføres til LNF-område, vedtak er gjort i hjemmel i § 19-12 i PBL og §§ 9 og 12 i jordloven	om grundig vurdering. Boparsellen skal ha egen tilkomst	
Søknad om oppføring av garasje, gbnr 9/21 og 10	Kvam			Tiltakstype og formål: Endring av bygg, utvendig fasade. Bruk: enebolig med garasje. PBL 70 nr. 2a, 93 og 95	2 m fra nabo. BYA 193 m2, BRA 370.
Disp. Fra byggegrense langs offentlig veg (rv55), 9/21, 1994	16 m fra senterlinjen på riksvegen ned mot fjorden	Godkjent oppføring av naust			BYA: 49 m2, BRA 46 m2,
Søknad om oppføring av nytt våningshus på gården, 9/21,	Kvam	Tillatelse	Landbruksstyresmaktene har godkjent arealet til bygget, ingen grunn til skriftlig vurdering.	Skriver om kloakk i grunn/sjø	

1997.					
Søknad om jordendring, 9/21, 1995	Kvam	Godkjent av Fylkeslandbruksjef	Tillatelse til å benytte jord for oppføring av Kårhus		Samme sak og år: tillatelse til å legge avkjørsel fra offentlig veg
Søknad om byggetillatelse for oppføring av tilbygg på bolig, 9/21, 1989	Kvam	Tillatelse av bygningsjefen	PBL §11-1		
Søknad om oppføring av garasje, naust, lager, 9/21, 1982	Kvam	Godkjent			
Søknad om billakkeringsverksted, 9/21, 1981	Kvam	Avslag	Endret bruk i forhold til det som står i bestemmelsene, for nær riksveg – føre til dårlig trafikkforhold med parkering til riksveg		
Søknad om grensejustering (delegasjonssak) gbnr 9/64, 2012	Kvam	Tillatelse til fradeling av tilleggsareal på 90m2 til gbnr 9/21	§ 20-1 og 21-4		

Søknad om tillatelse om oppføring av høylager, gbnr 9/21, 2012?	Kvam	Tillatelse (fra bygningssjefen?)	§ 20-2b og 21-4		
Søknad om tillatelse om oppføring av garasje, gbnr 9/21, 2012?	Kvam	Tillatelse (fra bygningssjefen?)	§ 20-2b og 21-4, arealdisponering fra bebyggelsesplan		
Søknad om oppføring av tilbygg på driftsbygningen, gbnr 9/21, 2012?	Kvam	Tillatelse fra bygningssjefen	PBL § 11-1		
Søknad om å dele fra en parsell på 1 daa fra eiendom 9/12 til 9/78, 2014	Kvam	Tillatelse fra forvaltningsutvalget	§12 i jordloven		
Søknad om grensejustering, gbnr 9/12, 1988	Kvam, nenedunder riksvegen	Bygningsrådet godkjenner det omsøkte grensejusteringen		Omsøkte grensejustering omfatter areal for garasje. Garasjen er søkt plassert i enden av vegen	

Søknad om fradeling av areal, gbnr 9/12, 1982	Kvam, rett ovenfor riksvegen	Landbruksnemda avslår søknaden	Tomtefeltet på jordbrukseiendommen ble godkjent av Fylkeslandbruksstyret siden bygningsrådet den gang hadde gitt byggingstillatelse til noen tomter ovenfor uten brukbare tilkomstveger. For å løse problemet ble jordbruksarealet nedenfor mot riksvegen omdisponert til byggeformål.		Ved gamlevegen
Søknad om fradeling av tomt til hytte/sommerhus , gbnr 9/12, 1979	Kvam, rett ovenfor riksvegen	Jordstyret avslår søknaden	Jordstyret viser til tidligere fradelingssøknader i omsøkt område, med samtlige avslag fra Fylkeslandbruksstyret.		Ved gamlevegen
Søknad om fradeling til bolig, gbnr 9/12, 1978	Kvam, rett ovenfor riksvegen	Saken er ikke ferdigbehandlet		Fylkeslandbruksstyret var på befaring i området tidligere, da det hadde kommet en del fradelingssøknader i dette området	Ved gamlevegen
Ny tomtedelingsplan , gbnr 9/12, 1979	Kvam, rett ovenfor riksvegen	Bygningsrådet godkjenner ny veg- og tomtedelingsplan	§ 39 og 39-2 Bedre utnytting av tomtearealene (får flere tomter på samme dekar) og en fullgod vei Så lenge jordbruksverdiene	Statens Vegvesen godkjenner også at to tomter vil få egne avkjørsler	

			oppretholdes		
Fradeling av to tomter, gbnr 9/12, 1977	Kvam, rett ovenfor riksvegen	Bygningsrådet anbefaler ikke fradeling av flere tomter på dette gbnr (jordbruksområde).			
Søknad om konsesjon for overtaking av byggetomt	Kvam, rett ovenfor riksvegen	Sogndal kommune v/formannskapet tilrår søknaden.	”Da søknaden om kloakkutslipp ikke er behandlet av helserådet oversendes saken dit”, ser ikke at denne søknaden er ferdigbehandlet		
Søknad om fradeling av to boligtomter gbnr 9/12, 1975	Kvam, rett ovenfor riksvegen	Fylkeslandbruksstyret godkjenner søknaden.	Søker har også fått tillatelse til å utvide bruk av Kvamveien for vegtilkomst til tomtene.	Statens Vegvesen har behandlet en søknad i 1973 om å bruke den gamle Kvamsvegen til avkjørsel for boligomt. Dette ble den gang avslått. En kan ikke tro at vegvesenet i dag har andre syn på de trafikkmessige forhold på dette stedet. Bygningsrådet kan derfor ikke anbefale en søknad som går mot vegvesenets tidligere avgjørelse	
Søknad om tillatelse til å bygge avkjørsler	Kvam, rett ovenfor	Landbruksselskapet har ikke godkjent tomteinndelingen	Da det er meget vanskelig å gå en brukbar kloakkutløsning og da det ikke ligger føre en godkjent	Vegsjefen sier: ”vi viser til det som er uttalt tidligere angående søknader om bygging av nye	

til to boligtomter, gbnr 9/12, 1975	riksvegen	som går ned til riksvegen.	vegplan for disse tomter, kan ikke bygningsrådet gi byggetillatelse	avkjørsler eller utvida bruk av eksisterende avkjørsler og den utvikling dette fører til med uheldig randbosetning langs denne sterkt trafikkerte riksveg	
Søknad om kloakkutslipp, gbnr 9/85, 1979	Kvam	Sogndal kommune gir tillatelse til kloakkutslipp til Barsnesfjorden fra 8 boliger på Kvam (byggningsråd?)	<ul style="list-style-type: none"> - I medhold av ”Lov om vern mot vannforurensing” - Skal skje i samråd med den lokale fiskenemnda 	I omtalen ber en spesielt om opplysninger vedkommende: Eksisterende og framtidige naturvern- og friluftsinnteresser som kloakkutslippet kan komme i konflikt med. Synspunkt på tiltak som kan oppveie eventuelle ulemper	Godkjent lokalplan for boligfelt på Kvam. Sett av fylkesmannen, helserådet, kystdirektoratet, fylkesfriluftsnemnda, Sogndal kommunale fiskenemnd, ulike fiskerlag,
Konsesjonssøknad for overtaking/kjøp av boligomt, gbnr 9/12, 1979	Kvam	Rådmannen og jordstyret tilrår søknaden	Ingen av dem har merknader til prisen		
Vegplan for tomtefelt, gbnr 9/12, 1978	Kvam, rett ovenfor	Bygningsrådet tilrår godkjenning av vegplan og tre boligtomter, den går	Statens Vegvesen godkjenner deler av veien, forutsatt at husene ved vei 1 ikke blir plassert nærmere enn 30 meter. Vei 2 kan		

	riksvegen	videre til Jordstyret og Vegvesen for godkjenning	ikke godkjennes da det bare skal være en avkjørsel fra riksvegen og sikten er for dårlig Jordstyret tilrår hele vegplanen		
Dispensasjon fra byggegrense - oppføring av nettstasjon og tillatelse til langsføring av fv. 55, Sognekraft, gbnr. 9/72, 2015	Kvam	Godkjent av Statens vegvesen	Med hjemmel i veglova §29 og 30 gir statens vegvesen dispensasjon fra byggegrensa fra veien.		
Tilbygg til eksisterende verkstedbygg, gbnr. 9/21 (ligger i mappa til 9/12), 2015	Kvam	Godkjent av Sogndal kommune plan og næring / tjenesteenhet plan	I medhold av §§20-2 og 21-4 PBL.		
Søknad om oppføring av garasje nærmere nabogrensen enn 4 meter, Gbnr. 9/85.	Kvam	Godkjent. Søknad godkjent av tjenesteenhet Plan.	I medhold av delegasjonsvedtak, K-sak nr. 0007/02, gir tjenesteleder for plan tillatelse til plassering av omsøkt tiltak nærmere nabogrensen enn 4 meter, jfr. § 70 nr.2a i PBL.		Bebygd areal BYA: 63m2. Bruksareal, BRA: 58m2.

2010.			Oppføring av tiltaket går inn under mindre byggearbeid i samsvar med §86a i PBL.		
Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett20-2 –Riving og oppføring av garasje. Gbnr. 9/85. 2013	Kvam	Godkjent. Søknad godkjent av tjenesteenhet Plan.	I medhold av delegasjonsvedtak i K-sak nr. 55/08 og PBL §§ 20-2 og 21-4, blir det gitt tillatelse til følgende. 1. Det er gitt tillatelse til riving og oppføring av ny garasje og støttemur i samsvar med mottatt søknad.		Bebygd areal BYA: 53m2. Bruksareal, BRA: 47 m2.
Søknad om byggetillatelse for oppføring av garasje. Gbnr. 9/85. 1985	Kvam	Søknad godkjent av bygningssjefen.	I medhold av § 14 i bygningsloven, jfr. Delegasjonsvedtak i Sogndal kommunestyre, gir bygningssjefen tillatelse til oppføring av garasje, (med 5 stk. vilkår).		Grunnareal: 44 m2. Bruksareal 40 m2.
Søknad om oppføring av bolighus. Gbnr. 9/85. 1981.	Kvam	Søknad godkjent av bygningsrådet.	Bygningsrådet godkjenner oppføring av omsøkte bolighus. (Med 8 stk. vilkår).		Strl. 91,3m2 grunnareal.

Søknad om byggetillatelse for oppføring av tilbygg på bolighus. Gbnr.9/85. 1985.	Kvam	Søknad godkjent av bygningssjef.	I medhold til §11-1 i PBL, jfr. delegasjonsvedtak i Sogndal Kommunestyre, gir bygningssjefen tillatelse til oppføring av omsøkt tilbygg. (med 1 vilkår) («...1...arbeidet må bli utført etter gjeldene lover og bestemmelser).		Bebygd areal 40 m2 (tilbygg). Bruksareal 38m2 (tilbygg).
Oppføring av naust, gbnr. 7/4 (men ligger i mappe for 9/72), 2015	Nagløyri, Årøy	Under behandling	Trenger dispensasjon fra bygging i 100-m beltet, området er utvalgt som særskilt bevaringsområde for naturmiljø, biologisk mangfold og brakkvassdelta.		
Søknad om utvidelse av klubbhus, utfylling av steinbrygge, forlenging av stein molo 100 m, og flere flytebrygger (Sogndal båtlag), gbnr. 2/37, 2011	Skrivarholmen, Barsnesfjorden	Steinbrygge, flytebrygge og utvidelse av klubbhus godkjent av forvaltningsutvalget i Sogndal	Det ble gitt dispensasjon fra 100-metersbeltet for utfylling av båthavn, grunnet at det er eksisterende båthavn der fra før. Utvidelse av klubbhus ble også godkjent. Det ble også søkt om en utvidelse på 100 meter i tillegg til tidligere godkjent forlenging med 32 meter. Moloen skal gå ca. en meter over høydevann og ha en toppbredde på seks meter, med	I brev fra fylkesmannen: ”Miljøvernavdelingen mener at lovens vilkår for å gi dispensasjon ikke er oppfylt, jf. PBL § 19-2. Vi vil råde fra å gi dispensasjon fra plankravet i kommuneplanen. Dette inngrepet ble også kategorisert som et ”lite inngrep” fra kommunen. Etter miljøvernavdelingens vurdering faller omsøkt tiltak under begrepet større bygge- og anleggstiltak jf.	Kopi

			<p>en samlet steinfylling i sjø på nærmere 13500 m³. Det er søkt om dispensasjon fra plankravet i kommuneplanen. Søknadens begrunnelse var den stadig økende etterspørselen etter båt plass. Sogndal kommune ber om uttale til moloen fra fylkesmannen, fylkeskommunen og kystverket.</p>	<p>PBL (2008) § 12-1 tredje ledd. Av den grunn anbefaler de at det blir utarbeidet detaljreguleringsplan for området, i samsvar med plankravet i kommuneplanen. De mener moloen vil virke dominerende i landskapet, og uheldig sett utfra landskap og estetikk. Det blir også påpekt usikkerhet rundt virkning på arter i Barsnesfjorden ved en fylling av sprengestein.</p> <p>Sogndal Båtlag endte opp med trekke tilbake søknad om utvidelse av molo.</p>	
<p>Søknad om fornying av byggetillatelse for oppføring av naust. Gbnr. 7/3 2002. Delegasjonsvedtak.</p>	<p>Øyabrekk a (tomt nr. 4 innenfor naustområdet)</p>	<p>Søknad godkjent av tjenesteenhet Plan.</p>	<p>I medhold av delegasjonsvedtak, K-sak nr. 98/0071, gir tjenesteleder for planfornytt tillatelse til omsøkt tiltak. Tillatelsen er gitt i medhold av §§95 og 93 i PBL.</p>		<p>Bebygd areal BYA: 35m². Bruksareal, BRA: 32,6m².</p>

Fjørebukta					
Søknad om dispensasjon av arealformål, gbnr 11/5, 2011.	Nestangen, Rv5, Loftesnesbrui	Forvaltningsutvalget avslår i hjemmel til PBL § 19-2/3 i eksisterende reguleringsplan	fordelene er ikke større enn ulempene etter samlet vurdering (§19-2), søknaden innebærer så store endringer i forhold til gjeldene plan at loven ikke gir hjemmel for dispensasjon (må i så fall skje en omregulering)	<p>Fra Statens Vegvesen, Statoil, Møbelringen, enkeltpersoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forretningsområde som ikke passer som hybelkompleks, ønsker ikke blanding, trafikkert (vogntog), mangel på friareal, støy- og trafiksikkerhet er et problem <p>Miljøvernadv.: retningslinjer for barn og unge, minner om at NML må trekkes inn, PBL 12-14</p> <p>Kystverket: ingen myndighet til å avgjøre eiendomsforhold, ikke vesentlig konsekvens for allmenn sjøferdsel, ikke i konflikt med HFL-formål</p>	<p>Fra "forretning/kontor" til bolig for asylsøkere.</p> <p>Fylle ut sjøen med 1638+1780 m2.</p> <p>Andre gjeldene saker fra Sogndal statlige mottak for asylsøkere: Att Bygg As: kontorbygg ved Elvabakken (30 plasser), Marit Flåten: bygg ved Hjorten (60)</p>
Søknad om tillatelse til oppføring av nytt redskapshus og flytting av stabbur.	Loftesnes	Forvaltningsutvalget godkjenner flytting av stabbur og oppføring av nytt redskapshus.	Forvaltningsutvalget gir medhold av § 70 2b i PBL tillatelse til at omsøkte stabbur blir plassert i minsteavstand 2,5 meter fra nabogrensen.	Nabo ønsker ikke å få bygninger så nært inntil nabogrensen grunnet skyggeeffekten fører til avlingstap.	Stabburet størrelse: 19, 8m2

Gbnr 2/11 2010					
Søknad om riving av driftsbygning, gbnr 2/11 2009	Loftesnes	Tjenesteleder for Plan gir godkjenning til omsøkt tiltak.	I medhold av delegasjonsvedtak, K-sak nr. 0007/02, gir tjenesteleder for plan tillatelse til omsøkte tiltak. -Tillatelse er gitt i medhold av §§ 93 og 95 i PBL		Revet bygningsmateriale skal leveres til: Sunde Gjenvinning AS
Søknad om bygging av bolig nr. 3 på eiendommen Gbnr 2/11. 2009	Loftesnes	Jordbrukssjef godkjenner omsøkt tiltak.	-Vedtaket er gjort med hjemmel i § 7 i PBL. -Får dispensasjon fra arealdelen i kommuneplan for fradeling av tomt til bygging av enebolig på tomten til driftsbygningen. -Særlig grunn til dispensasjon er at tomten ligger inntil området avsatt til bostad i kommuneplanen. Byggingen fører ikke til nedbygging av dyrka jord og at Kom. Planen over tid åpner for noe bostedsbygging på Loftesnes. -plassering av bosted må være i samsvar med reglene om 4 meter avstand til nabogrensen og det må tas særlig hensyn som sikrer at huset faller inn i det særpreget		

			kulturlandskapet og bygningsmiljøet på stedet.		
Søknad om fradeling av bostadstomt, gbnr. 2/11. 2009	Loftesnes	Godkjent. Forvaltningsutvalget/ tjenesteleder for Plan, ga dispensasjon fra kommuneplanen sin arealdel.	I medhold av delegasjonsvedtak, K-sak nr. 0007/02, gir tjenesteleder for Plan tillatelse til omsøkt fradeling. Tillatelsen er gitt i medhold av § 63 i PBL.	Naboene har gitt samtykke til omsøkt fradeling.	Fradeling av en bostadstomt på om lag 800m2. Eiendommene gbnr. 2/1, 2/36 og 2/14 har vegrett over parsellen Saken er oversendt oppmålingsavdelingen for videre behandling
Søknad om tillatelse til fasadeendring av bosted gbnr. 2/11. 2015	Loftesnes	Godkjent. Forvaltningsutvalget har gjort vedtaket.	I medhold til delegasjon i K-sak nr. 55/8 og BPL §§20-1 og 21-4, blir det gjort følgende vedtak: Det blir gitt tillatelse til endring av fasade med endring av kledning, vindu og terrasse på gbnr.2/11 i samsvar med mottatt søknad. Tiltaket er plassert i tiltaksklasse 1. Tillatelse er gitt på vilkår av at det blir søkt ansvarsrett for arbeidet, eventuelt at ansvarlig foretak sender melding til kommunen om at	Naboene har samtykket til tiltaket.	Eiendommen er ikke omfattet av reguleringsplan. Eiendommen er innenfor LNFR formål i kommuneplanen. Tiltaket kommer ikke i konflikt med formålet i planen.

			foretaket har påtatt seg ansvaret (nye regler ansvarsrett etter 01.01.2016).		
Søknad om tillatelse til tilbygg på bolighus på gbnr. 2/11. 2011	Loftesnes	Godkjent. Søknad godkjent av Sogndal kommune.	I medhold av delegasjonsvedtak i K-sak nr. 55/08 og PBL §§20-1 og 21-4, gir tjenesteleder for Plan og næring tillatelse til følgende: 1. Det blir gitt igangsettingstillatelse for oppføring av tilbygg til bustad i samsvar med mottatt søknad på følgende vilkår: -vinduene som kommer nærmere garasjebygg enn 6,0 meter skal ha brannmotstand E30 (F30) og kan være åpningsvinduer. 2. Tiltaket skal være plassert i tiltaksklasse 1. 3. I medhold av §22-3 i PBL og § 9-1 i Forskrift om byggesak blir det gitt ansvarsrett til følgende foretak med sentral godkjenning: -Vestlandshus Sogn AS innenfor fagområdene:		Er tiltaket ikke satt i gang innen 3 år etter tillatelsen er gitt, er tillatelsen ikke lenger gyldig, jf. PBL 21-9. Grad av utnytting på tomta er oppgitt til 29,9 % BYA

			Ansvarlig søker jf. SAK 10 §12-2, ansvarlig prosjekterende, jf SAK 10 §12-3, ansvarlig utførende, jf. SAK 10 § 12-4		
Søknad om tillatelse til oppføring av bolighus på gbnr.2/11 1973	Loftesnes	Godkjent	Tiltakshaver får tillatelse til å føre opp en enebolig på gbnr. 2/11. Kloakkavløp skal utføres som vedtaket i lov og forskrifter utgitt av industridepartementet. Kommuneingeniøren vil påvise hvordan avløpet skal utføres.		Areal av nybygg 144,7m2
Søknad om byggetillatelse for oppføring av loftspåbygg på gbnr.2/11 1987	Loftesnes	Godkjent. Bygningssjefen ga tillatelse til oppføring av omsøkt bygg.	I medhold av § 11-1 i PBL, jfr delegasjonsvedtak i Sogndal kommunestyre, gir bygningssjefen tillatelse til oppføring av omsøkte bygg. Det ligger ved seks vilkår for utbyggingen.		
Søknad om byggetillatelse for oppføring av naust på bgnr.2/11 1985	Loftesnes	Godkjent. Bygningssjefen ga tillatelse til oppføring av omsøkt naust.	Bygningsrådet godkjenner oppføring av omsøkte naust. Det er 3 vilkår for utbyggingen.		Størrelse: 24 m2 grunnarealet. Avstand fra nabogrense til nabobygning er 1 m.

Eidsfjorden					
Kjørnes camping, gbnr. 1/1, 1979-1985/1995 Driftsbygning, kiosk, sanitærbygg, utslipp av kloakk, enda et sanitærbygg (1985), utleiehytter	Kjørnes	Godkjent av Sogndal bygningsråd	Strandsona ikke nevnt ved begrunnelse for dispensasjon.		
Sogndalsfjorden					
Endre avkjørsel til gbnr 69/22, 1990	Fardal	Trafikkseksjonen godkjenner endringen	Tillater endring av avkjørsel da forholdene til området ikke blir vesentlig endret (flyttes 4 meter lenger bort)		
Søknad om tilbygg på bolighus, gbnr 69/22, 1979	Fardal	Bygningsrådet godkjenner oppføring av tilbygg med vilkår	18+9 m2		Har senere søkt om overbygg til terrasse og fått godkjent dette.
Søknad om naust, gbnr	Fardal	Fylkesmannen og bygningsrådet	Dispensasjon fra § 70 i		

69/22, 1979		godkjenner søknaden	bygningsloven. 72 m2, 16,5 meter fra riksveg, 5,2 meter fra annen bygning		
Oppføring av garasje og takoverbygg på veranda, gbnr 69/22, 2012	Fardal	Sogndal kommune , plan og næring, godkjenner delegasjonssaken for begge to	I medhold til §§ 20-2 og 21-4 i PBL	Statens Vegvesen gir dispensasjon fra byggegrense for garasje	Garasje: BYA: 42 m2, BRA 39,4 m2. Takoverbygg: BYA 13 m2, BRA 6 m2.
Ferdig attest, altan på bolighus, gbnr. 79/38, 2012	Fardal	Godkjent av forvaltningsutvalget Sogndal kommune	I medhold av PBL §21-10 og §8-1. Altan som går 3,5 m fra huset ut i fjorden. støttes av en trepåle. Dispensasjon fra veglova §§29 og 30.	Ikke gitt noen begrunnelse.	Huset lå tett opp til sjøkanten fra før, men etter vedtak blir det vanskeligere å passere langs sjøkanten.
Skiftning av taktekke, gbnr. 79/38, 1984	Fardal	Godkjent av byggesjefen i Sogndal	I medhold av §14 i bygningslova.		
Utslipp fra hytte, gbnr. 79/38, 1979	Fardal	Godkjent av bygningsrådet i Sogndal kommune	Kloakk må passere septiktank, gjennom slamavskiller og kommer ut i fjorden på 5 m dyp.		

Norafjorden					
Søknad om disp. Fra arealdelen i kommuneplanen for omdisponering av jordbruksareal til hytteområde, gbnr 85/8-2, 2011	Fimreite	Klagesak: avslag?	Tar kopi av deler av saken		
Søknad om fradeling av hyttetomt, gbnr 85/8, 2011	Fimreite	I medhold av delegasjonsvedtak i K-sak nr. 55/08 og PBL §§ 20-1 og 21-4, gir tjenesteleder for Plan og næring tillatelse	Saken gjelder fradeling av hyttetomt i det regulerte hyttefeltet på gbnr 85/8. Søknaden er i samsvar med reguleringsplanen		Står ikke beskrevet om hvor området ligger
Fradeling av hyttetomt nr. 4 i reguleringsplan for Fimreite, gbnr 85/8-1, 2010	Fimreite	I medhold av delegasjonsvedtak i K-sak nr. 55/08 gir tjenesteleder for Plan tillatelse	I medhold av § 63 i PBL		Den omsøkte hytteparsellen er på om lag 420 m2
Søknad om	Fimreite,	I medhold av	I medhold til §§ 95a nr. 2 og 93 i		Molo: 60m lang,

igangsettelse av veg og moloanlegg, gbnr 85/8, 2000		delegasjonssak K-sak nr. 98/0071 gir sektorleder i KA tillatelse	PBL		
Søknad om byggetillatelse/ansvarsrett for oppføring av tilbygg for melkerom på driftsbygningen, gbnr 85/1, 1993	Fimreite,	Bygningssjefen i Sogndal kommune gir tillatelse	I medhold til PBL § 11.1, jfr. Delegasjonsvedtak i Sogndal kommunestyre		BYA 19 m2
Gjenoppbygging av naust, gbnr 85/1-2, 1981	Fimreite,	Bygningssjefen ved bygningsrådet godkjenner	Gir tillatelse til oppføring på vilkår at det blir oppført i samsvar med gjeldene bygningslov og forskrifter		BYA 17,5 m2
Oppføring av småbåtskai, gbnr 85/1-2, 1981	Fimreite,	Bygningsrådet gir tillatelse	Gir tillatelse til oppføring på vilkår at det blir oppført i samsvar med gjeldene bygningslov og forskrifter	Anlegget unntar fra "strandplanlova" jfr § 4 nr 3	(ser ut til at det allerede er småbåtskaier i området)
Søknad om påbygging av bolighus, gbnr 85/1-2, 1978	Fimreite	Sogndal bygningsråd godkjenner		Helserådet har godkjent kloakk i grunn,	

Flytting av naust/lager, gbnr. 81/20, 1993	Fimreite	Godkjent av Sogndal Kommune	Medhold til §81 i PBL.		
Oppføring av uthus/tilbygg, fasadeendringer, gbnr. 81/20, 1985	Fimreite	Godkjent av Sogndal bygningsråd			
Oppføring av naust, gbnr. 81/20, 1975	Fimreite	Godkjent av Sogndal bygningsråd	Naustet skal bygges på innmarksområde, dispensasjon fra strandplanloven.		
Forlenging av eksisterende trebrygge, gbnr. 81/20, 2011	Fimreite	Godkjent av forvaltningsutvalget Sogndal kommune	Forvaltningsutvalget gir dispensasjon fra PBL §8-1. Dispensasjon er heimla i §19-2 da negative virkninger for naturmiljø og landskap ikke blir satt til side for disp. Vurdert etter naturmangfoldlova §7-12.	Søkt om å bygge ny steinmolo, men merknad fra fylkesmannen om at dette ikke var ønskelig på grunn av naturmangfold og miljø, ble det godkjent en forlenging av trebrygga og ikke moloen.	Kopi
Båtopptrekk, gbnr. 81/20, 2004	Fimreite	Godkjent av forvaltningsutvalget Sogndal kommune	Båtopptrekket vil kunne bli brukt av beboere i grinda, det er et lite tiltak og det er flere positive sider ved å gi dispensasjon fra kommuneplanens formål (LNF)		

Oppretting av felles kaistruktur, 85/7, 2009	Fimreite	Godkjent av tjenesteenhet Sogndal kommune	Godkjent som melding etter pbl §86a		
Utleiehytter, gbnr. 85/7, 1992 - 2011	Fimreite	Godkjent av bygningsrådet i Sogndal kommune 1992. Ferdigattest i 2011	Oppretting av 4-5 utleiehytter. Området ligger innenfor 100-metersbeltet (jf §17-2 PBL). Reguleringsplan var ferdig i 2010 og viser tre utleiehytter. Tjenesteleder for Plan gir tillatelse i medhold av §§93 og 95 i PBL, 2010. Oppføring av støttemur langs tomtegrense godkjent i medhold til PBL §§20-1 og 21-4.	Saken ble i 1992 oversendt landbruksnemnd og fylkesfriluftsnemnd til fråsegn, de hadde ikke merknader. Nemnda mener det må utarbeides reguleringsplan for området som viser hytteplassering, parkeringsplasser, båtfesteordning m.m. De er positive til tilleggsnæring til jordbruket på Fimreite.	Kopi Tillat grad av utnyttning innen hyttefeltet er 100m2.
Fradeling av hyttetomt i regulert hyttefelt, gbnr. 85/8, 2011	Fimreite	Godkjent av tjenesteleder for Plan og næring	I medhold av §§20-1 og 21-4 PBL.		Søknad i samsvar med gjeldende reguleringsplan.
Utfylling i sjø i regulert hyttefelt, gbnr, 85/8 2001	Fimreite	Godkjent, men bare for en utfylling på halvparten av planlagt størrelse.	Det ble i 2001 søkt om en utfylling i sjøen på ca. 270 m2 i det regulerte hyttefeltet, for å vinne utbyggingsareal for	Miljøvernavdelinga hos fylkeskommunen/fylkesmannen i Sogn og Fjordane utalte seg til søknaden i brev til kommunen om	Søker klagde på at det ble gitt dispensasjon til en utfylling

		Godkjent av UKA(Utvalg for kommunalteknikk og arealbruk)	utleiehytter. UKA ga i medhold av §7 i PBL dispensasjon fra reguleringsplanen til utfylling i sjøen 5 meter mot øst og 5 meter mot nord. Vilkår: utfylling skal avklares med Sjøfartsmuseet.	at de ser det som uheldig, og i strid med nasjonale mål og naturforvaltningsprinsipp, å legge opp til utfylling i sjøen for å vinne utbyggingsareal for utleiehytter. Det vil også være uheldig for landskapet og de råder klart fra å innvilge søknad om dispensasjon.	halvparten så liten som omsøkt utfylling. Klagen ble ikke tatt til følge.
Dispensasjon fra byggegrense og grad av utnytting, hyttetomt nr. 4, gbnr. 85/8, 2010	Fimreite	Ikke godkjent av tjenesteleder for Plan	Kan ikke gi disp. etter § 19-2 i PBL. Setter tilside formålet som er satt i reguleringsplan om grad av utnytting og avstand til nabogrense.		BYA: 105m2
Overbygg over slamavskiller, gbnr. 85/8, 2002	Fimreite	Godkjent av tjenesteleder for Plan	Godkjent etter PBL § 85.		BYA: 19m2
Tilbygg på driftsbygning, gbnr. 85/8, 2002	Fimreite	Godkjent av tjenesteleder	Godkjent som melding etter PBL § 81.		BYA: 140 m2
Søknad om utslippstillatelse fra Fimreite byggefelt	Fimreite byggefelt	Godkjent av tjenesteleder for Plan.	I medhold av delegasjonsvedtak, K-sak nr98/0071, gir tjenesteleder for plan tillatelse til omsøkte tiltak. Tillatelse er gitt i		Fram til mai 2003 blir det gitt tillatelse til montering av en 3

gjerlog. Utslipp fra 7 bustadhus + 7 hytter. Gbnr. 85/8 2002			medhold av forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg.		kamra 4m3 slamavskiller fra et bustadhus.
Søknad om fradeling av punktfeste på gammel husmannsstue. Gbnr.85/8 1998	Fimreite	Ikke godkjent.	Planutvalget finner ikke at det her foreligger «særlige grunner» til å gi dispensasjon fra § 17-2 i PBL, jfr. kommunedelplanen, til fradeling av punktfeste på omsøkte husmannsstue.		Plassen ligger i et LNF område, måtte derfor behandles som en dispensasjonssak. Fikk tidligere omdisponeringstillatelse, samt brev fra 1997 fra sektor for kultur og næring: saken trengte ikke behandling etter jordloven.
Søknad om byggetillatelse for restaurering og omdisponering av gammel husmannsstue. gbnr. 85/8.	Fimreite	Godkjent av bygningssjefen.	I medhold til §11-1 i PBL, jfr. delegasjonsvedtak, gir bygningssjefen tillatelse til omsøkte restaureringsarbeider på husmannsstua på disse vilkår: (1-3). Konklusjon: Administrasjonen finner ikke at det her foreligger «særlige		-Husmannsstua ligger 25 m fra strandlinja.

1997			grunner» som tilsier dispensasjon fra forbudet mot bygging og deling i 100 m-metersbeltet langs sjøen (§ 17-12 i PBL), jfr. også kommunedelplanen (LNF-område)		
Søknad om oppføring av tilbygg til sagbruk. Gbnr. 85/8 1981	Fimreite	Godkjent av bygningsrådet.	Bygningsrådet godkjenner oppføring av omsøkte tilbygg på vilkår av at arbeidet blir utført i samsvar med gjeldene bygningslov og forskrifter.		Tilbygget er nødvendig for skjæring av lengre dimensjoner.
Oppføring av molo, gbnr 79/2, 2011	Østsiden av Ylvisåker neset	Forvaltningsutvalget gir ikke disp. Etter § 19-2 i PBL for oppføring av molo i strandsona. De råder eierne av gbnr 79/2, 79/4 og 79/5 om en felles molo/brygge	Gis ikke disp. Fra kommuneplanens arealplan og PBL § 1-8. Begrunnelse: Ligger i LNF.område i arealdelen som er vedtatt i 2008. Tiltaket er også innenfor 100-m beltet ifra sjø, jf pbl 2008 §1-8. Søknaden er derfor avhengig av disp. Fra arealdelen, jf pbl §19-2 for å kunne godkjennes.	Bergen sjøfartsmuseum har ingen merknader da de ikke kjenner til noen kulturminner i område som kan få direkte påvirkning av tiltaket.	Klagen fra Ester Åberge ble ikke tatt til følge.
Søknad om riving av fjøs, gbnr 79/2, 2010	Åberge Planteskole	I medhold til delegasjonsvedtak k-sak nr. 55/08, gir tjenesteleder for Plan	Tillatelsen er gitt i medhold til § 20-1 i PBL. For håndtering av bygningsavfall blir det vist til §§9-6 til 9-9 i byggeteknisk		

		tillatelse til riving.	forskrift		
Søknad om tilbygg på bolighus. Gbnr.79/5, 2015	Ylvisåker	Godkjent. Tillatelse er gitt av Tjenesteenhet Plan, Sogndal kommune.	I medhold av delegasjonsvedtak i K-sak nr. 55/08 og PBL §§ 20-1 og 21-4, blir det gjort følgende vedtak 1 og 2.		Delegasjonssak Tilbygg: BYA: 73m ² . BRA: 151m ²

Vedlegg II: Strandsoneareal på fastlandet (dekar), Sogndal

Strandsoneareal på fastlandet (dekar), etter region, helling, arealstatus, tid og statistikkvariabel

			2010	2012	2013	2014	2015
			Strandsoneareal på fastlandet	Strandsoneareal på fastlandet	Strandsoneareal på fastlandet	Strandsoneareal på fastlandet	Strandsoneareal på fastlandet
1420 Sogndal	Alle helling grader	Alt strandsoneareal	13828	13828	13828	13828	13828
		Potensielt tilgjengelig strandsoneareal	9893	9874	9873	9871	9869
		Bygningsnært areal < 50 m	1401	1420	1422	1423	1425
		Dyrket areal	2112	2112	2112	2112	2112
		Veiareal	422	422	422	422	422
		Jernbaneareal	0	0	0	0	0
	Liten helling (<3)	Alt strandsoneareal	551	551	551	551	551
		Potensielt tilgjengelig strandsoneareal	154	150	149	149	149
		Bygningsnært areal < 50 m	114	118	119	119	119
		Dyrket areal	257	257	257	257	257
		Veiareal	27	27	27	27	27
		Jernbaneareal	0	0	0	0	0
	Noe helling (3-10)	Alt strandsoneareal	1377	1377	1377	1377	1377
		Potensielt tilgjengelig strandsoneareal	349	344	344	343	343
		Bygningsnært areal < 50 m	298	303	303	304	304
Dyrket areal		638	638	638	638	638	
Veiareal		93	93	93	93	93	
Jernbaneareal		0	0	0	0	0	
Stor helling (10-25)	Alt strandsoneareal	4457	4457	4457	4457	4457	
	Potensielt tilgjengelig strandsoneareal	2397	2388	2387	2386	2385	
	Bygningsnært areal < 50 m	759	767	768	769	771	
	Dyrket areal	1081	1081	1081	1081	1081	
	Veiareal	221	221	221	221	221	
	Jernbaneareal	0	0	0	0	0	
Veldig stor helling (>25)	Alt strandsoneareal	7442	7442	7442	7442	7442	
	Potensielt tilgjengelig strandsoneareal	6994	6992	6992	6992	6992	
	Bygningsnært areal < 50 m	230	231	231	231	231	
	Dyrket areal	137	137	137	137	137	
	Veiareal	82	82	82	82	82	
	Jernbaneareal	0	0	0	0	0	

Vedlegg III: Bygninger i strandsonen, Sogndal

Bygninger i strandsona, etter region, bygningstype, tid og statistikkvariabel

1420 Sogndal	Alle bygningstyper	2010	2011	2012	2013	2014	2015
		Bygninger i strandsona	Bygninger i strandsona	Bygninger i strandsona	Bygninger i strandsona	Bygninger i strandsona	Bygninger i strandsona
	Bolig	1371	1383	1391	1400	1410	1415
	Koie, betehus og lignende	393	395	397	399	402	403
	Fritidsbolig	11	11	11	11	11	11
	Fritidsbolig	82	85	85	85	86	86
	Garasje og uthus til bolig	430	435	439	443	449	453
	Industri- og lagerbygning, unntatt fiskeri- og landbruk	29	30	30	30	30	30
	Fiskeri- og landbruksbygning	329	329	330	331	331	331
	Annen bygningstype	97	98	99	101	101	101